Any 60.—N.' 20038.—Preu: 30 cts.

ABONAMENTS
Barcelona, mes... ... ... 7 Ptes
Catalunya i territori de la República, trimestre. ... ... 21 »
Amèrica llatina i Portugal, trimestre. 24 »
Països conveni postal id. ... ... 30 »
Altres països id. ... ... 60 »
DIARI D'AVISOS I NOTICIES
ANUNCIS I RECLAMS SEGONS TARIFA

LA PUBLICITAT

REDACCIO: MARIA FOXÀ, 37 i 39 - TELEFON 19603 BARCELONA ADMINISTRACIÓ: RAMBLA CATALUNYA, 64 - TELF. 79180

Dijous, 29 de desembre del 1938

LA HISTORIA DEMOSTRA QUE LES IDEES NOBLES I LES FORCES ESPIRITUALS TRIOMFEN SEMPRE FINALMENT. — Cordell Hull.

CRONICA

La "Declaració de Lima"

La Conferència Panamericana de Lima ha finit les seves tasques i ha fet pública una declaració per mitjà de la qual les vint-i-una nacions representades, coincidint en l'apreciació que llurs institucions democràtiques constitueixen una unitat espiritual de tot el Continent americà, es donen fermança de respecte mutu, de mútua adhesió als principis del Dret internacional, de garantir-se recíprocament la integritat de llur territori i de llur sobirania nacional, i de treballar per la pau i la concòrdia universals. La Declaració estableix, a més, un sistema de defensa contra tota intervenció exterior o "activitat estrangera" que pogués anullar-les o debilitar-les. El procediment de les consultes entre els ministres d'Afers Exteriors de les respectives nacions és, ara com ara, el procediment escollit per a procedir a elaborar els plans que en cada cas hauran d'ésser emprats per a donar ajut a la que es trobi en perill.

La declaració permet de fer tot seguit dues consideracions: la primera és que els països d'Amèrica s'han constituït en una mena de Societat de Nacions que no se subjecta encara a un sistema concret i definit per a procedir contra els Estats agressors, i la segona, que és principalment contra el perill totalitari, tant pel que fa referència a les amenaces exteriors com als maneigs interiors, que els pobles d'Amèrica es volen prevenir. Heus ací, dones, el perill totalitari constituint una amenaça universal, i heus ací també els pobles americans formant un front comú per a prevenir-se contra tota agressió que d'ells els pogués venir. I és oportú consignar que mentre les nacions d'Europa deixen "dormir" la Societat de les Nacions, els pobles d'Amèrica esbossen un sistema que tard o d'hora s'haurà de concretar en un Pacte semblant a aquell que, per no haver estat respectat, ha submergit Europa i Àsia en una situació de la qual no és fàcil que pugui sortir sense que els principis del Pacte siguin restablerts en tota la seva eficàcia i vigor.

La República saluda la Declaració de Lima amb el mateix entusiasme que veuria restablir-se a Europa el Dret internacional. Nosaltres hem estat ja víctimes dels maneigs que dintre casa nostra han exercit els dos Estats agressors, i som ara objecte de l'agressió armada d'aquests dos Estats. Perquè durant dos anys i mig aquesta agressió pogués consumar-se ha calgut que el Pacte de les Nacions restés en suspens, i ha calgut encara que totes les lleis internacionals, els pactes i els tractats fossin violats pels nostres agressors. Però àdhuc davant d'aquests crims i de l'abandonament i la incúria dels Estats que s'havien declarat sempre defensors del Dret i guardadors de les lleis internacionals, la República ha sabut i sabrà defensar-se amb les armes a la mà. I una de les majors satisfaccions que en aquesta guerra hem tingut els defensors de la independència i de la llibertat del nostre sòl, és la de comprovar com, a desgrat del temor que inspiren els Estats totalitaris, els pobles van redreçant-se en contra d'ells. La terrible experiència per la qual hem passat ens autoritza per dir-los que tal vegada avui les manifestacions exclusivament verbals ja no són suficients, i que ben aviat les sancions morals tampoc no bastaran, car el perill totalitari és un perill real al servei d'uns homes que estan avesats a riure's de tot. Proclamar uns principis o uns propòsits no significa pas enfrontar-se contra els fets ni prevenir-los si s'han de produir en l'esdevenidor. Les manifestacions dels prohoms de les potències democràtiques d'Europa estan farcides de professions de fe, però això no ha estat fins ara obstacle perquè els pobles agressors sotmetessin per èxits llurs més descabellades pretensions. Cal no cedir davant dels Estats agressors, sigui el que sigui el terreny on la lluita estigui plantejada. Es el que fem nosaltres i és el que farà Amèrica si s'inspira en la Declaració de Lima i si li dóna el sentit que li han volgut donar tant d'il·lustres americans entre els quals Ickes no serà el darrer.

Les pretensions italianes

Les categòriques declaracions de M. Bonnet i l'actitud d'Itàlia posen noves dificultats al viatge de Chamberlain a Roma

"Es molt difícil preveure el que passarà a Itàlia d'ací al 10 de gener" escriu Mme. Tabouis

París, 28. — El fet que la premsa italiana no s'hagi ocupat de l'extensa nota francesa contestant la italiana en la qual denunciava l'acord Mussolini-Laval de 7 de gener de 1935, no ha causat la menor inquietud al poble francès. La convicció que aquest insospitat "plet" no pot tenir per a França ulteriors conseqüències d'importància, manté l'opinió pública en la seva habitual tranquil·litat.

El discurs del ministre de Relacions Exteriors al Parlament, model de precisió i d'energica resolució, no dóna lloc a dubtes de quina pugui ésser la posició de França davan la "boutade" italiana. Tal efecte ha d'haver produït a Roma el text de la nota francesa, que els dirigents italians no han dubtat de fer circular cap a Berlín i Londres la nota per la qual es dóna com a nul l'acord franco-italià de 1935. Mussolini, amb aquest acte, dóna a entendre la difícil situació en què es troba des del moment que se li fa molt difícil mantenir les seves relacions, improcedents i sense cap mena de basament lògic. Quan hom està persuadit que la raó l'assisteix, de la justícia de les seves reclamacions, no busca qui pugui sostenir les seves demandes.

La base de les relacions entre França i Itàlia, amb respecte a les colònies africanes, ha radicat en l'acord ara denunciat.

Les excessives concessions i contemporitzacions del senyor Laval amb el duce, han estat explotades per Itàlia; en elles basà la seva política africanista durant quatre anys. Però consumat i liquidat l'atemptat contra Abissínia, l'acord havia perdut poder i per tant, poc interès tenia Itàlia a considerar vigent l'acord. I ha comunicat a França la seva caducitat. Però els dirigents del feixisme italià consideren que han de persistir els acords de Londres de 1935; quelcom confús i abstracte.

Roma està fent veritables equilibris amb els acords de 1935 i el darrerament esmentat de Londres. Segons el ritme de la música, podia tirar-se mà d'un o altre dels esmentats protocols. Una habilitat, indubtablement, però com a tal, renyida amb els altres elementals principis d'ètica.

França, davant d'una posició tan de manifesta mala fe, solament tenia una reacció: la que ha expressat, amb resolució entera i gran energia. Davant la ferma postura de França, Itàlia, per veure de traure el millor partit del punt que ja considera perdut, comunica la seva demanda als seus amics de Berlín i de Londres, amb l'esperança de rebre d'ells un problemàtic ajut. Problemàtic quant a l'eficàcia.

Davant l'explícita manifestació del senyor Bonnet, Itàlia ha de considerar que si alguna cosa ha d'esperar, ha de venir directament de França, i per aquesta part les coses no es presenten molt toves, que diguem. Si els italians aconseguexen alguna concessió aquesta haurà d'ésser a l'Africa, la que solament pensar que França pugui oferir una part del seu territori metropolità, seria de bo'g. — Fabra.

La Premsa anglesa considera la possibilitat de la suspensió del viatge a Roma

Londres, 28. — A determinats cercles polítics s'assegura que tots els que han pogut parlar amb el primer ministre, senyor Chamberlain, han pogut advertir que els recents esdeveniments d'Alemanya i Itàlia han modificat el punt de vista i les opinions del primer ministre anglès relatives a la situació internacional. No obstant, el senyor Chamberlain anirà a Roma. El ministre d'Afers Estrangers anglès està preocupat malgrat no volguer reconèixer-ho oficialment, pels moviments de tropes italianes a la frontera de la Somàlia francesa.

Als cercles i aliats de Londres s'assegura que el Govern de Mussolini confia en la mediació del senyor Chamberlain en el conflicte italo-francès.

La Premsa d'aquest matí comenta la situació internacional i el viatge del primer ministre. El "News Chronicle" escriu en el seu editorial que les pretensions italianes són tan excessives que hi ha qui pensa que no són pas formulades seriosament.

"Evidentment, això és una il·lusió; però pot ésser perillosa."

El diari liberal aconsella al senyor Chamberlain una entrevista prèvia amb el ministre francès.

"Davant l'ofensiva de Franco, el senyor Chamberlain comprèn que no és pas aquest el moment de disminuir les forces de França; abans de traslladarse a Roma caldria que es posés d'acord amb el primer ministre francès. Així podria presentar davant Mussolini l'unitat de les dues democràcies, en lloc d'assumir el paper perillós de mitjancer entre els dos països mediterranis."

El diari conservador "Daily Telegraph" examina la situació entre Itàlia i França, i diu que si el convenal del 1925 és nul, Itàlia hauria de tornar els terrenys de la Somàlia francesa que França li va concedir. Segons el diari conservador, hi ha possibilitat d'acord i de negociacions relatives al ferrocarril de Djibuti.

"El senyor Chamberlain fa el seu viatge a Roma en circumstàncies delicades; però el seu paper serà encara més difícil si a Itàlia continuen les manifestacions sobre Tunis, Còrcega i Nica."

L'òrgan conservador "Daily Express" escriu que el viatge de Chamberlain encara pot ésser ajornat. "Es possible—escriu el diari conservador —que el viatge a Roma de l'11 de gener sigui anullat si els italians fessin un gest violent; però es creu a Londres que Mussolini no el farà. Es probable que l'actitud d'Itàlia davant França sigui un dels principals temes de discussió en les converses de Roma."

El redactor diplomàtic del "Daily Telegraph" i altres diaris anuncien també que el mariscal Goering es traslladarà a Roma a últims del mes de gener per parlar ab Mussolini sobre l'actitud i els acords entre Roma i Berlín.—A. E.

La Premsa francesa

París, 28 (per telèfon). — Hi hagué un moment dies enrera en què es va creure a França que la tensió italiana anava pel camí de disminuir. Però totes les informacions i comentaris indiquen ja ara tot el contrari.

Itàlia, no solament crida, sinó que amenaça. Es tracta d'una amenaça real o solament d'un bluff? ¿Té Itàlia interès a plantejar un conflicte, o vol només, com és costum, fer un acte d'intimidació?

Sigui una cosa o l'altra, l'amenaça

(Passa a la pàgina 4).

La guerra a Catalunya

Els repetits i furiosos atacs de l'exèrcit italià són heroicament rebutjats pels soldats de la República

Al sector de Balaguer, un furiós atac preparat amb 10.000 projectils de canó es deturat en sec amb bombes de mà

Quatre tancs enemics destruits i tres avions abatuts

COMUNICAT OFICIAL

FRONT DE L'EST. — Els invasors han continuat en la jornada d'avui llurs durissims atacs pel sector del baix Segre, totalment rebutjats cada vegada per l'heroisme dels soldats espanyols. L'acció de la infanteria italiana ha estat ajudada per major quantitat encara de mitjans materials que en els dies precedents, essent intensissima sobretot l'actuació d'avions i tancs. Dos tancs dels estrangers han quedat destroçats davant les nostres línies de Gogull, on per foc antiaeri ha estat abatut un "Fiat".

A la zona de Tremp la batalla continua aixi mateix amb enorme violència. Les forces al servei de la invasió, que veuen delmades llurs files pel foc encertat de les nostres armes, aconseguiren, després de cinc costosissims assalts, totalment rebutjats, ocupar les cotes 883 i 1.100, que els soldats espanyols contraataquen.

Al sector de Balaguer, des de primeres hores del matí, l'enemic ha iniciat una intensissima preparació artillera, que ha durat cinc hores, i ha llançat sobre les nostres posicions més de 10.000 projectils. Però els soldats espanyols, suportant heroicament la densitat del foc, han rebutjat amb bombes de mà diversos assalts dels tancs estrangers, dos dels quals han quedat incendiats davant les nostres posicions, i els restants s'han retirat, aixi com la infanteria enemiga, que ha arribat a sortir de les trinxeres i ha hagut de tornar-hi davant la ferma resistència republicana.

Entre els presoners estrangers capturats figuren els soldats Alfredo Basenco, Caruso Mateo i Pietro Zigletti. També ha estat recollit el cadàver del tinent italià Walter Bassella.

La nostra aviació ha portat a cap diversos serveis de bombardeig i ametrallament de concentracions i línies a tots els sectors actius, i en combat ha abatut un "Fiat" i un "Messerschmidt".

Els aparells abatuts per la nostra D. C. A. en la jornada d'ahir, que es consignaven en el comunicat, foren tres: dos "Dornier 17" i un "Heinkel-111". Tots caigueren incendiats a la nostra zona, i foren recollits nou cadàvers dels seus tripulants, tres d'ells sense possibilitat d'identificació per trobar-se quasi carbonitzats. Un altre dels aviadors estrangers es llançà en paracaigudes i, per no haver-se obert aquest, s'estavellà contra el sòl.

FRONT DEL CENTRE. — Durant la nit última fou fàcilment rebutjat pels nostres soldats un cop de mà al sector de Guadalajara.

ALS ALTRES FRONTS. — Sense notícies d'interès.

AVIACIÓ. — Els aparells italo-germànics agrediren durant la nit passada i la jornada d'avui Alcaracejos, Belalcázar, València, Barcelona, Tarragona i altres llocs del sud de Catalunya. Causaren víctimes entre la població civil.

El nou ambaixador de França a Barcelona

Com dèiem en la nostra edició anterior, abans-d'ahir, a darrera hora, arribà a la nostra ciutat el nou ambaixador de França, M. Jules Henry. Des de la frontera vingué acompanyat pel conseller de l'ambaixada de França a Espanya i el cap de protocol del Ministeri d'Estat, que acudiren a rebre'l a Perpinyà, en unió del cònsol espanyol en aquella ciutat, senyor Zorita.

Ahir al migdia el nou ambaixador visità el ministre d'Estat, senyor Alvarez del Vayo, i per a la tarda tenia anunciada la seva visita al cap del Govern, doctor Negrín.

No ha estat encara fixada la data en què el nou ambaixador presentarà les seves cartes credencials a S. E. el President de la República.

M. Jules Henry és un distingit diplomàtic francès, amic lleial de la República espanyola, que ha exercit importants missions als Estats Units. Actualment M. Henry exercia el càrrec de director del Gabinet d'Estat del Ministeri d'Afers Estrangers.

El corresponsal del "Times" a Roma comenta l'existència d'un cos d'exèrcit italià al front del Segre

Londres, 28. — El corresponsal del "Times" a Roma destaca els comentaris de la premsa feixista italiana relatius a la participació de les tropes de Mussolini en l'ofensiva contra Catalunya. El corresponsal de l'òrgan conservador parla de les quatre divisions a les ordres del general Gambara, i assenyala que es tracta d'un cos d'exèrcit abundantment motoritzat i especialment organitzat per a la guerra en muntanya. Els diaris feixistes parlen de la formació d'aquestes divisions amb vells camises negres que han lluitat a Màlaga, Bilbao i Santander, i l'esmentat corresponsal diu que aquestes informacions sorprenen perquè quan es retiraren els 10.000 italians es declarà que es retiraven els que es trobaven des de feia molt de temps a Espanya. — A. E.

L'oratòria política de Nicolau d'Olwer

per JOAN DE GARGANTA

Catalunya té una riquesa literària en el gènere de l'oratòria política durant la Baixa Edat Mitjana; l'exercici de les llibertats polítiques dins el règim parlamentari l'amor a la pàtria, l'interès pels problemes de govern i el coneixement de les lletres clàssiques són la causa d'aquella floride, que es marcejx en venir la decadència política i literària en el segle XVI.

El renaixement polític iniciat a darreries del vuit-cents produeix una renovació de l'activitat oratòria, però no del gènere literari corresponen. Els polítics catalans usen la seva llengua per als discursos de mitin, però empren el castellà en el Parlament, on es pronuncien les oracions d'envergadura; si alguna vegada donen en català conferències per a ésser publicades, o es confonen amb discursos de mitin, o tenen valor per llur contingut ideològic o tècnic; no per cap qualitat literària. Així Catalunya arriba a tenir tot un moviment polític sense aconseguir crear un estil oratori.

Les primeres manifestacions de qualitat literària són en l'obra dels líders del catalanisme del temps de la monarquia, però no arriben a realitzacions gaire remarcables. Ni en el cas de Bofill i Mates, perquè aquest orador admirable no es pot dir que fos especificament polític, sinó més aviat un comentarista lírico-satíric de la política. Així hem passat també els primers temps de República, i no és estrany com pot semblar a primera vista si considerem que l'oratòria és una art social, que necessita un ambient de prou densitat cívica per a poder respirar a plaer, i això no existia a Catalunya.

I podriem creure que segueix mancant-hi si no fos que l'aparició d'un autèntic orador polític ens fa pensar que—si més no—anem pel camí de tenir-lo. I aquest primer orador nostre que es pot qualificar alhora de polític i de literat, Lluís Nicolau d'Olwer, ens fa ben visibles les condicions favorables al desenrotllament del gènere; polític de judici sòlid, historiador eminent, humanista en plena maduresa, mestre en literatura medieval, escriptor amb personalitat pròpia, administrador expert, no s'expliquen els seus discursos, un recull dels quals referent a la nostra guerra ha estat publicat ara, sense tots aquests ingredients que han entrat a formar-lo, i difícilment un home de personalitat menys complexa i menys harmònica hauria pogut iniciar el gènere que ens ocupa en un país encara poc preparat com és el nostre.

Els discursos que escriu Nicolau d'Olwer i que llegeix amb la fredor serena d'un director d'esperits són una síntesi de tots els elements que han d'entrar en una bona oració política; coneixement de la matèria concreta, claredat d'exposició, harmonia de proporcions, base doctrinal i històrica, expressió eloqüent, enèrgica i concisa dels sentiments, estil exemplar i planant per damunt de tot això i lligant-ho tot, la intel·ligència observadora i raonadora. En el fascicle aparegut ara hi ha belles mostres d'aquesta obra, però la seva culminació es troba, per ara, en el discurs que ha pronunciat Nicolau d'Olwer en la darrera Assemblea d'Acció Catalana Republicana el 27 de novembre darrer; és una peça verdaderament antològica, pròpia d'un polític de gran estil i d'un literat de talla, que és útil de comparar als parlaments abans esmentats i al que pronuncià fa pocs mesos al Casal de la Cultura sobre "La meva Mallorca", evocació magistral de l'Illa daurada en tots els seus aspectes sota la llum de l'interès polític i patriòtic.

No és una afirmació arriscada la de proclamar Nicolau d'Olwer, aquest home facilíssim i de paraula poc fàcil i poc brillant en les improvisacions, com el nostre primer orador polític. Esperem que pugui ésser el patriarca de llargues generacions de cultivadors d'aquest gènere en el qual s'havien il·lustrat tants catalans en aquells temps medievals d'activitat parlamentària gloriosa i eficaç.

(De "La Vida Literària a Catalunya", gaseta radiada de la Institució de les Lletres Catalanes.)

La intervenció italo-alemanya a Palestina

París. — El diari "The Manchester Guardian" ha parlat extensament de precisions sobre la propaganda alemanya a Palestina, i sobre la tramesa d'agents especialistes en llengua àrab i en política musulmana. Aquesta agitació forma part del pla de penetració alemanya envers Orient, així com la compra feta a Krupp pel Govern d'Iran, i l'ascens al grau de coronel del major Oscar von Nieder, les activitats secretes del qual a Pèrsia i a Afganistan, i àdhuc a l'India durant la guerra, són ben conegudes.

Quant a Itàlia, la seva política a favor dels musulmans explica que les seves simpaties siguin netament orientades a Palestina a favor dels àrabs. Com ja sabem, el senyor Mussolini, en el seu recent viatge a Líbia, es féu atribuir el títol de "protector de l'Islam", i rebé a Trípoli l'espasa simbòlica.

Per altra banda, l'antisemitisme italo-alemany té una influència directa en el problema. Itàlia s'oposa a la constitució d'un Estat jueu a la Mediterrània. En un principi el sionisme no havia provocat el veto a Roma, i quan els primers jueus hagueren de sortir d'Alemanya, les companyies de navegació de Trieste els assenyalaren preus avantatjosos per a anar a Palestina. Però la política racista adoptada pel feixisme, ha modificat aquesta actitud, i en endavant el sionisme és considerat a Itàlia com un dels principals elements de l'antifeixisme. — A. E.

Resposta pública a unes objeccions privades

II

Es una demostració de sagacitat política tractar de descobrir el pensament íntim o les segones intencions en les opinions dels altres. Però és un exercici no exempt de perills, car ens pot encegar fins a l'extrem de cercar sistemàticament els pensaments ocults i desdenyar els que són clars i sense intencions dissimulades. La nostra posició contrària al principi de l'obligatorietat, establert en el Decret de Sindicació obligatòria neix d'una pura especulació doctrinal i de la fidelitat al nostre liberalisme. No és una defensa interessada del dret dels comerciants a continuar exercint llur funció mercantil ni el dels pagesos a vendre llurs productes allí on millor els convingui. No negarem, però, que de la nostra posición se'n deriva com a conseqüència la defensa d'aquells drets, i gosaríem afegir que, és d'alta conveniència nacional que aquells drets subsisteixin, sobretot si a l'hora que es procedeix a la destrucció d'un instrument de riquesa tan considerable com el que representa el comerç en la vida d'un país no es tingués preparat l'instrument que ha de reemplaçar-lo i obtenir uns resultats millors.

El moviment cooperatiu representa, evidentment, un volum formidable a tot el món, i són els països de procés econòmic més avançat aquells que donen una proporció més considerable a aquell volum. Però enlloc, si descartem Rússia —on també s'ha operat una reculada— no s'ha tractat de fonamentar l'èxit del cooperativisme en la desaparició del comerç privat, ans s'hi ha fet possible la seva convivència i no és rar que estiguin en relacions. Això no cómpta, és clar, en les circumstàncies actuals. Quan un poble es veu obligat a sostenir una guerra del caràcter de la que ens ha estat imposada, vides i béns han d'estar al servei de la pàtria, com hi han d'estar tots aquells que per llur preparació i per llur capacitat poden cooperar eficaçment a atenuar les conseqüències doloroses que la guerra comporta. Amb això retornem a la idea que ja hem exposat en altres ocasions, que tal vegada fou un error inicial voler prescindir dels comerciants en la realització de funcions mercantils, quan hauria estat preferible, en lloc de crear una rivalitat que en definitiva ens havia de perjudicar a tots, coincidir en una conjunció d'esforços que hauria estat altament beneficiosa als interessos generals del país.

No es tractava, però, d'establir conclusions sobre una experiència que va influenciada per unes circumstàncies anormals, que no ofereixen més que premisses deformades. Es tracta de dialogar amb mires a un futur que no pot ésser l'llunyà; i és al respecte d'aquest futur que ens hem de manifestar i dir si preferim que el comerç lliure s'ha de respectar o si s'ha de decretar la seva desaparició. La nostra resposta, sense vacil·lació, és de respectar-lo, no pas perquè l'exercici del comerç estigui vinculat en uns interessos o unes persones determinades, sinó perquè entenem que ho reclama l'interès de la comunitat, que pot esperar un millor rendiment de la convivència del comerç privat i del cooperativisme, interès que està per sobre de la conveniència particular dels comerciants i també de la dels productors. ¿Que això suposa la perpetuació de la desorganització del mercat agrícola, en perjudici de l'economia general del país? Es un criteri. Evidentment, aquesta desorganització no pot ésser defensada. Ara que, al nostre entendre, no és filla del règim jurídic liberal, ans més aviat és el reflex exacte de la realitat social del moment i de la mentalitat mitjana dels homes. Tenim present el factor humà en els problemes econòmics, cal resguardar-nos contra el risc de deixar-nos encegar pel miratge de creure en el perfecte funcionament automàtic d'una màquina muntada sobre els preceptes d'una llei. Dissortadament, en l'espai d'aquests dos anys ja tenim massa experiències que demostren que de poca cosa serveix elaborar disposicions teòricament perfectes si la realitat social no està prou madura per a assimilar-les.

Que el principi de l'obligatorietat és contrari a les normes fonamentals del cooperatisme no és una invenció nostra. Ho avala, d'una manera ben explícita, el Dr. Georges Fauquet, al qual nosaltres també reconeixem la màxima autoritat en cooperació. En la primera de les dues conferències que integren el curset de perfeccionament dels delegats del Servei de Cooperació Agrícola del Departament d'Agricultura, podem llegir-hi aquests conceptes: "D'una manera general, els cooperadors han considerat l'adhesió lliure i voluntària com un dels caràcters essencials de la institució cooperativa. Es troba aquest caràcter en totes les definicions que fins ara han estat donades a la cooperació." No pot desvirtuar aquest caràcter essencial el fet que d'uns deu anys ençà en diversos països hom hagi vist aparèixer una legislació que "preveu" que l'organització cooperativa de la venda de tal o tal producte agrícola pot ésser feta obligatòria per l'autoritat pública a demanda o amb l'assentiment d'una majoria determinada de productors.

L'experiment, al nostre entendre, podria rebre millor en països de llarga tradició cooperativa, i no en llocs on la cooperació es troba en els seus primers passos, com és ara Catalunya. Com diu el mateix Dr. Fauquet, "la cooperació exigeix consciències despertes i col·laboracions actives. Àdhuc quan és obligatòria, la cooperació és una obra de voluntats." Les col·laboracions actives i les voluntats no seran aportades per manament d'un Decret. Només l'impuls d'una convicció íntima, la consciència de servir una idea generosa, l'apostolat d'educació i la demostració palpable, que entri pels ulls, dels avantatges de la cooperació, crearan el clima adequat per tal que la cooperació guanyi en els medis rurals aquell rang que pot assolir, i especialment un mitjà de defensa i d'emancipació dels productors agrícoles. No creiem que això puguin assolir-ho les cooperatives improvisades, amb cooperadors obligats, sense una idea que serveixi de guió als directors i sense l'escalf de l'adhesió cordial, lliure i espontània dels components. I si a més de mancar aquest alè íntim, les cooperatives improvisades acusen encara defectes de constitució que la llei recusa, però que la pràctica registra, resultarà gairebé impossible la creació d'aquell clima favorable que fos almenys una garantia per al futur.

La nostra posició, desfavorable a l'obligatorietat no ens farà caure en l'absurd de rebutjar en bloc la disposició que comentem. Salvat aquell aspecte doctrinal, a resoldre un cop acabada la guerra, veiem en aquest Decret l'instrument del qual ha de sorgir el moviment cooperatiu al camp català. Així ens sembla un encert que s'estimuli la creació de cooperatives, que usant, d'una terminologia molt estesa ací, designem amb el nom de Sindicats Agrícoles, fins a aconseguir que n'existeixi una a cada localitat de Catalunya. Mai no donarem el nostre consentiment al propòsit de crear, dintre el moviment cooperatiu del camp, organitzacions rivals. El principi de la unitat, que també considerem de gran abast, mereix la nostra conformitat. Una sola cooperativa a cada poble, una sola federació comarcal, una federació general única. Tot aquest aparell ens sembla tan elemental i lògic, que considerem innecessari argumentar al seu favor.

En el terreny de les coincidències, no serà aquesta l'única que podrem establir amb el nostre comentarista privat. N'hi ha una, però, que és fonamental: la de rebutjar la ingerència d'organitzacions no catalanes en afers que per naturalesa i per dret són privatius dels catalans. Ens molestaria si el desplt, inspirant altres actuacions, ens portés a coincidències no cercades, pel fet que fossin inspirades per un fracassat afany proselitista en coses on el proselitisme hauria d'estar interdit per pròpia determinació. Ja es comprendrà, però, que això no és cosa nostra, i ens molestaria més encara la més lleu sospita que la política d'Acció Catalana Republicana pugui inspirar-se mai pel propòsit de fer el joc de ningú. Servim lleialment una doctrina política que considerem la millor per a servir els nostres ideals de catalans i de republicans. Aspirem a obtenir adhesions lleials, però fracassarien els que intentessin fer de la nostra política un instrument de defensa d'interessos particulars.

A. MARTI BAGES

S. E. el President de la República contribueix amb cent-mil pessetes a la Festa de l'Infant i al Dia del Ferit

Amb ocasió de la Festa del Nen i del Dia del Ferit, S. E. el President de la República ha fet un donatiu de 100.000 pessetes, distribuides en la forma següent:

Al Comitè Nacional que funcionarà en el Ministeri d'Instrucció Pública, 30.000 pessetes; al Comitè Femení del Ministeri de Defensa, 20.000 més; a l'alcalde de Madrid per a la mateixa finalitat, 30.000 pessetes, i a la Comissió per al Dia del Ferit, 10.000 pessetes.

Avui, a les 20'15, parlarà per ràdio S. E. el President de la Generalitat

Un lleuger refredat impedí ahir al President de la Generalitat d'emetre la seva anunciada allocució radiofònica amb la clocada de la sèrie organitzada pels estudiants de Catalunya en commemoració de l'aniversari de la mort del President Macià.

L'emissió del senyor Companys serà feta avui, a un quart de nou del vespre, a través de les emissores barcelonines.

CRONICA BARCELONINA

Generalitat de Catalunya

Parlament. — El president del Parlament de Catalunya, senyor Josep Irla, ha adreçat el següent telegrama a la vidua de Vandelverde:

"Senyora vidua Vandelverde. Brusselles. Bèlgica. — Dolorosament sorprès per la notícia de la mort del gran amic de Catalunya Emili Vandelverde, m'associo al vostre condol en nom del Parlament de Catalunya i propi. — El president, J. Irla."

Subsecretaria de la Presidència. — Els periodistes foren rebuts ahir al migdia pel sots-secretari de la Presidència, senyor Martí Rouret, el qual els manifestà que el President senyor Lluís Companys no s'havia mogut de les seves habitacions particulars per trobar-se quelcom refredat i que l'al·locució que havia de pronunciar aquesta nit amb motiu de l'aniversari de la mort del senyor Macià, la farà demà a la mateixa hora.

Va dir també que havia rebut la visita del delegat de la Generalitat a Tarragona, que anava acompanyat del president de la Defensa Passiva d'aquella ciutat i de l'arquitecte municipal de la mateixa població.

Conselleria d'Economia. — La Comissió Interventora de la Indústria Gastronòmica ha proposat a l'honorable conseller d'Economia, l'aplicació de les següents sancions als establiments de la seva intervenció següents:

Establiment núm. 12, denominat "Bar Mallorca", per escassedat de racions a servir al públic, 1.500 pessetes.

Establiment núm. 41, denominat "Bar Continental", per desatendre les indicacions de la Comissió, amb mires a corregir unes anomalies ocorregudes en aquest menjador, en tant que s'instrueix informació per a depurar els fets objecte de la present sanció, 2.500 pessetes.

— El "Diari Oficial" d'ahir publica una Ordre per la qual són autoritzats els llibrers per augmentar, sobre els preus que regeixen actualment per a la venda de llibres, un 50 per 100 en aquells que llur preu no passi de 25 pessetes, i un 100 per 100 en els llibres els preus dels quals passi de l'esmentada quantitat.

LA MUSICA

FESTIVAL BENEFIC AL TIVOLI. — Per al dia primer de gener, a les deu del matí, ha estat organitzat per Ajut Infantil de Reraguarda un gran festival que se celebrarà al teatre Tívoli, a profit dels 22.000 infants que s'acullen sota el patronatge d'aquella institució. Intervindran les primeres figures en l'art de la cançó i de la dansa i una gran orquestra simfònica que clourà l'acte.

Hi prendran part els quadres de ballets i danses d'Ajut Infantil de Reraguarda; la rapsoda Maria Joana Ribes; la violinista Rosa Mas; recital de cançons catalanes a càrrec de Mercè Plantada i Emili Vendrell, acompanyats per la pianista Enriqueta Garreta; danses interpretades per la primera parella de ball del gran Teatre del Liceu, Maria Lluïsa Noguers i Joan Magrinyà, acompanyats al piano per Maria Gibert Camins. A la segona part del programa actuarà l'Orquestra Simfònica de Ràdio Associació de Catalunya, sota la direcció del mestre Pich Santasusagna.

¿Desitgeu vendre? * els vostres mobles a bon preu?
Dirigiu-vos a
Hotel de Ventas
PELAYO, 8. - Telèfon 14370
Paguem
EL SEU VALOR ACTUAL

FRONTO TXIKI-ALAI
Avui, tarda, a les 3'30:
LUMI - TONI
contra
ALEGRIA - LOLILLA
Nit, no hi ha funció.

FRONTO NOVETATS
Avui, tarda, a les 3'15, a pala
GALLARTA III - CHTO. GALLARTA
contra
QUINTANA IV - CAMPOS
Detalls per cartells

PROVEIMENTS

Avui, dijous, hi haurà en els llocs de costum un racionament d'arròs per a la població que no pertany a les Cooperatives. La distribució es farà amb els tiquets núms. 19 i 24, amb preferència per al 19, del full de tiquets de "Varis". La ració serà de 100 grams per habitant i s'adquirirà a raó de dues pessetes el quilo.

— Avui continuarà el lliurament de nous tiquets de "Varis" a les Tinències d'Alcaldia, corresponents als carnets de 3 i 4 racions, de no cooperadors. Els dies 30 i 31 seran lliurats els de 5 i 6 racions a tots els qui estiguin marcats amb dues contrasenyes de les que es posaren en la darrera revisió, i també, solament, per als no cooperadors. Els no cooperadors el carnet dels quals no tingui més que una contrasenya, hauran de regularitzar-lo en les susdites Tinències d'Alcaldia abans de procedir a la recollida dels nous tiquets provisionals, puix que sense aquest requisit no podrien obtenir-los. S'adverteix que és indispensable la presentació del carnet i el full de "Varis" en curs per a retirar el que ara va a repartir-se.

— La Conselleria Regidoria d'Estadística posa a coneixement que d'acord amb la Direcció General de Proveïment del Govern de la República no ha procedit al repartiment de la tarja del pa per al proper trimestre, per tal de poder enllestir la nova modalitat de la carta de racionament, de conformitat amb la inspecció realitzada darrerament a les fleques de la ciutat. En conseqüència, i fins a nou avís, els ciutadans hauran de retenir la capçalera de la tarja que avui obra en llur poder, i amb l'exhibició de la qual, i prèvia la contrasenya que els serà posada en el susdit imprès o resta de la tarja, i en les fleques corresponents, els serà lliurada la ració de pa que els pertoca. Cal insistir, doncs, en què no s'ha d'esquinçar la capçalera de la tarja del pa, sense la qual no es podria retirar el racionament del pa.

— La Comissió Interventora de la Indústria Gastronòmica fa avinent que els dies 29, 30 i 31 lliurarà els tiquets del mes de gener a totes aquelles persones que per diferents motius no els hagin pogut retirar al seu dia corresponent.

Els tiquets per als gastronòmics i menjadors collectius es lliuraran a les oficines del carrer de Muntaner, 240.

GOVERN DE LA REPUBLICA

CONGRES DELS DIPUTATS.— El president del Parlament espanyol va rebre ahir aquesta carta:

"20 desembre 1938.

Benvolgut senyor President: Acuso rebut del vostre telegrama que arribà al meu poder en el dia d'ahir, i us puc assegurar que els membres de la Cambra dels Comuns celebrarien l'acabament de les hostilitats a Espanya, i senten la major simpatia pels que estan sofrint proves tan terribles.

M'honoro a saludar-vos. — E. A. Fitz Roy, president."

— També rebé, ahir, el telegrama següent:

"President Assemblea Panamà a president Congrés Diputats. Barcelona. Vist vostre cablegrama. Assemblea Nacional Panamà resolguà unànimement protestar actes denunciats i excitar Governs països intensifiquin cooperació en sentit posar fi dolorosa i tràgica situació.

Us torna cordial salutació. — López i Leal."

MINISTERI DE TREBALL. — Ahir al matí visità el ministre senyor Moix el conseller de Cultura de la Generalitat, senyor Pi i Sunyer, el qual anava acompanyat pel membre del C. E. N. U. Salvador Sarrà.

— Ahir al matí es reuní la Junta Central de la Cooperació, presidida pel sots-secretari de Treball, camarada Comes. Foren aprovats els expedients relatius a subvencions a les Cooperatives que les havien sollicitades per a obres socials, premis i petits auxilis.

— S'acordà també obrir un concurs entre dibuixants per a la confecció d'un cartell simbòlic de la Cooperació.

També s'acordà editar un opuscle de l'obra "La Sobirana del Consumidor", de Charles Gide, i finalment foren aprovats diversos expedients sobre inscripció de noves Cooperatives.

MINISTERI D'INSTRUCCIO PUBLICA I SANITAT. — Ha pres possessió el nou sots-secretari de Sanitat, senyor Horaci Martínez Prieto, i assistí a l'acte tot l'alt personal del Departament. Entre el sots-secretari sortint, senyor Mestres Puig, i el senyor Martínez Prieto, es canviaren cordials frases.

El nou sots-secretari ha designat els dilluns, dimecres i divendres, a les cinc de la tarda, per a rebre visites.

— De tornada del seu viatge, ha visitat el sots-secretari, senyor Puig i Elies, el professor senyor Josep Maria Ots, el qual li ha donat compte del desenvolupament i resultats de la missió que li fou confiada pel Ministeri d'Instrucció Pública i Sanitat, en representació del qual ha recorregut les Repúbliques americanes de Colòmbia, Mèxic i Cuba.

El senyor Ots, ostentant la representació del Govern d'Espanya, assistí a Colòmbia als actes commemoratius del IV Centenari de la Fundació de Bogotà. A la inauguració de la Sala d'Espanya, dintre l'Exposició Internacional del Llibre que se celebrà a la Biblioteca Nacional de Bogotà, pronuncià el professor Ots un discurs que meresqué l'honor d'ésser contestat personalment pel President de la República, senyor Santos, amb paraules de profunda emoció i de gran simpatia per a Espanya.

En el curs de conferències organitzades a la Biblioteca Nacional de la susdita ciutat, que anà a càrrec dels delegats de diversos Governs, el senyor Ots dissertà sobre "La presència de l'Estat espanyol en les Indies". Explicà també el professor Ots un curset breu de conferències històriques a l'Escola Normal Superior, i un altre a la Universitat de Bogotà. També dictà dues conferències a la Universitat de Medellín.

A Mèxic, i sota el patronatge de la Casa d'Espanya, fundada a l'esmentada República per iniciativa generosa del President Cárdenas, explicà el professor Ots dos cursets, l'un a la Universitat Nacional de la capital de l'Estat, i l'altre a la Universitat de Guadalajara. Prengué part en els actes organitzats per la Universitat de Mèxic amb motiu de la Festa de la Raça. Explicà també una conferència a la Universitat de Morelia, la qual li proporcionà ocasió per a visitar l'Escola de nens espanyols. La Universitat Nacional de Mèxic ha atorgat al senyor Ots el títol de professor extraordinari. Per l'interès que produïren llurs conferències, a Mèxic s'ha constituït un Centre d'Estudis Històrico-Jurídics Mexicans que ha nomenat president d'honor el senyor Ots.

A Cuba explicà el professor Ots tres cursets; un a l'Institut Hispano-Cubà de Cultura, un altre a la Universitat de l'Havana i un altre al Seminari d'Investigacions Històriques. Com a delegat del Ministeri d'Instrucció Pública, prengué part als actes culturals organitzats amb motiu de la celebració de la segona fira del llibre, on pronuncià una conferència sobre "La labor cultural de la República Española durante la guerra". El Govern de Cuba conferí al professor Ots el títol de Comanador de l'Ordre de "Carlos Manuel de Céspedes".

Complerta així llur missió, el professors Ots, que ha refusat reiterades invitacions per a regentar càtedres en Universitats americanes, es disposa a reintegrar-se a llur càtedra d'Història del Dret Espanyol, a la Universitat de Barcelona.

— El Ministeri d'Instrucció Pública ha obert un nou termini de cinc dies perquè els obrers puguin sollicitar llur ingrés a l'Institut de Sabadell atenint-se a les condicions establertes en l'Ordre de convocatòrria de 31 d'octubre de 1938 ("Gaceta" del 9 de novembre).

NOU SOTS-SECRETARI DE SANITAT. — El dilluns passat, a les cinc de la tarda, tingué lloc la presa de possessió del nou sots-secretari de Sanitat, senyor Horaci Martínez Prieot assistint-hi tot l'alt personal del Departament. El sots-secretari sortint, senyor Mestres Puig, li dedicà unes frases afectuoses de salutació, a les qual correspongué el senyor Martínez Prieto, amb la més gran cordialitat. El nou sots-secretari ha designat els dilluns, dimecres i divendres a les cinc de la tarda, per a rebre visites.

UNA AL-LOCUCIO DE "LA DONA A LA RERAGUARDA" A LES DONES DE TOT EL MON

La Dona a la Reraguarda ha adreçat una vibrant allocució a les dones de tot el món demanant-los que en aquests dies tradicioals no oblidin els infants del nostre país i ajudin a salvar-los llur vida, amenaçada tothoma pels bombardeigs; que facin que la metrallà facciosa no pugui endinsar-se una vegada més en la tendra carn dels nostres infants, i que contribueixin que l'esperit dels nostres ferits no sigui tan sovint sotraguejat pel toc de les sirenes i per l'espetec de les bombes.

El manifest acaba amb aquests mots:

"Estem segures que si cada dona imposa la seva sensibilitat i cada llar la seva valor representativa d'inici de poble, la tragèdia de la nostra infància acabarà, perquè aquells que la poden envitar l'eviteran, i aquells que en són autors, aclaparats pel blasme del món, arribaran a sentir la responsabilitat del crim que realitzen.

La Dona a la Reraguarda confia en vosaltres, dones amigues, i espera que enguany el llegendari patriarca de les vostres tradicions, per suggestió femenina, farà arribar a la consciència dels homes la inhumanitat que significa matar infants i la responsabilitat davant la història que representa consentir-ho.

I si aconseguim d'allunyar aquest espectre tràgic tothima davant dels nostres fills, quina recompensa millor per a vosaltres que l'agraïment de les dones d'Espanya i el somriure confiat de milers d'infants, que tornaran a creure en la bondat dels homes?"

JUNTA NOVA AL CENTRE CATALANISTA D'ESQUERRA

El diumenge passat el Centre Catalanista d'Esquerra de la Rambla de Catalunya va celebrar assemblea general de socis. Fou elegida la direcció de l'esmentada entitat de la manera següent:

Consell d'Actuació política: Carles Pi i Sunyer, Antoni Maria Sbert, J. Quero Molares, Antoni Rovira i Virgili i Jaume Serra Hunter.

Consell directiu: Ferran Llardent, president; Sever Perramon, vice-president primer; Francesc Serinyà, vice-president segon; Anicet Salvat, secretari; Isidre Savoia, sots-secretari; Lluís Bransuela, tresorer; Abelard Pomés, comptador; Vicenç Font, bibliotecari, i vocals: Salvador Sunyol, Tomàs Beya, Emili Minobis, Josep Maria Ribes i Ramon Carreres.

SERVEI DE PAQUETS PER AL FRONT

El Comitè d'Ajut Permanent a Madrid i tots els Fronts es complau a fer públic que, vençudes totes les dificultats que existien, ha tornat a reprendre el servei de paquets que regularment tenia establert per al front de l'Est. Per tant es fa avinent a tots els familiars dels combatents, que poden trametre els paquets al magatzem de l'Avinguda del 14 d'Abril, 460, de nou a sis de la tarda. Els esmentats paquets seran enviats al front per mitjà del Correu de Campanya.

Fem avinent als Comitès del Socors Roig de les comarques que prenguin bona nota de les dimensions que han de tenir els paquets per evitar que es trobin amb dificultats: 30 x 15 centímetres. Pes, dos quilos, i envoltori de tela.

LA CONFERENCIA NACIONAL DE BANCA

Ahir continuaren les deliberacions de la Conferència Nacional de Banca, havent quedat pendent la fixació del tipus d'indemnització per inutilitat total o per traspàs a causa d'accident ocorregut durant el treball. També es va tractar de la qüestió que afecta l'acoplament del personal en cas de tancament d'agències o sucursals. Aquest punt quedà pendent per a la resolució definitiva en la sessió que se celebrarà avui. També s'aprobaren altres bases.

Com en dies anteriors, acabada la sessió d'ahir, el president de la Conferència, senyor Josep Lorenzo, es va entrevistar amb el director general de Treball, senyor Pere Aznar, donant-li compte de la marxa de les deliberacions.

CAMPANYA D'HIVERN

ELS DIES DE FI D'ANY, EXPRESSIO DE SOLIDARITAT

Si per a algú hagués passat desapercebut el profund significat de solidaritat de la reraguarda amb els combatents dels nostres fronts, la coincidència del fred d'aquests dies amb les tradicionals festivitats en què s'exterioritzen els sentiments d'amistat i afecte entre els ciutadans d'Europa, hauran comunicat a tots la ferma voluntat de contribuir en el possible a minvar el rigor dels freds que pateixen els nostres soldats en la seva heroica lluita per la nostra independència.

Els soldats de la República són els nostres germans; el seu ajut no és precís i ells donen somrients el seu esforç i la seva sang per a defensar les llibertats de la Pàtria i la nostra dignitat d'homes conscients. No podem desemparar-los. Les festes de fi d'any han d'aguditzar encara més aquest sentiment de fraternitat, aquest agraïment que hem de manifestar a totes hores vers els nostres combatents. Ells necessiten ara de nosaltres, necessiten que els ajudem en la seva lluita contra el fred, nou enemic implacable que s'afegeix al que tenen davant de les seves trinxeres i que volen i saben derrotar.

Robes d'abric, peces que siguin ames eficaces contra el fred: Heus ací el que es proposa adquirir, amb els vostres donatius la Comissió Nacional pro Campanya d'Hivern. La subscripció que ha iniciat i que està oberta al seu domicili (plaça de Catalunya, 16 primer) així com la que té oberta per a tota la zona catalana la "Comissió Popular d'Ajut a tots els Fronts" a la Rambla dels Estudis, 8, segon, estan destinades a aquest objecte. Abans que siguin clausurades, ja es fan les gestions necessàries per a adquirir amb el seu producte, les mantes, robes, mitjons, tapaboques i passamuntanyes que necessiten el soldats del nostre exèrcit. Els donatius aflueixen constantment, i dels més destacats entre els darrerament rebuts pot assenyalar-se el dels diferents Serveis del Ministeri d'Agricultura, que puja a 30.000 pessetes i el tret simpàtic dels abonats al menjador collectiu de la U. G. T. d'Espanya, que han cedit el vint per cent de l'import d'un premi de la Rifa Nacional a la Campanya d'Hivern.

Abans de fi d'any han d'assolir-se els límits fixats. Que ningú no eludeixi el compliment d'aquest deure de solidaritat. En aquests dies, menys que mai, podem oblidar els combatents. Que la Campanya d'Hivern posi en pràctica el seu lema suprem: "Tota la reraguarda per als fronts".

LA LABOR DEL CORREU DE CAMPANYA A LLEVANT

Cada dia els nostres soldats trameten més d'un milió de pessetes a llurs famílies

València, 28. — "Vanguardia", diari de l'Exèrcit de Llevant, publica un interessant reportatge sobre la labor que ve realitzant el Correu de Campanya des de la seva creació, i, concretant les seves activitats a l'Exèrcit de Llevant, dóna xifres demostratives del moviment observat en la Base Túria número 1.

Les cartes rebudes del front, per terme mitjà diari, sumen 97.000, i les dirigides als fronts, 145.000. Els certificats són 6.500 i 4.500, respectivament.

Només des dels dies 20 al 25 del mes actual sortiren cap als fronts més de 50.000 paquets. Els girs militars imposats a la Principal de Correus des del juny de l'any actual arriben a 108.603, i el seu import dóna la quantitat de pessetes 1.174.589. Com es pot apreciar per les xifres que precedeixen, els nostres soldats envien diàriament més d'un milió de pessetes per a ajudar llurs famílies, prova eloqüent que el nostre Govern paga puntualment els seus soldats, contrastant amb l'esdevingut en l'Exèrcit enemic, on els soldats són mal pagats i pitjor vestits.

LA COMISSIO DE RETIRADA DE VOLUNTARIS ES A MADRID

Madrid, 28. — Han arribat a Madrid els tècnics que componen la comissió internacional que controla la sortida d'Espanya dels voluntaris internacionals. Acompanyen els comissionats, en representació del Govern, el general Gamir, Uribarri i el comandant Arteaga.

Sembla que la comissió ha manifestat que, d'acord amb l'informe que està formulant la Societat de les Nacions, portarà com a un dels punts en l'ordre del dia l'assumpte de la retirada de les Brigades Internacionals.

Els membres de la comissió de control de retirada de voluntaris estrangers han visitat el Palau Nacional, on han pogut apreciar les destroces causades a diversos llocs d'aquest pels obusos de l'enemic.

En aquesta visita els comissionats anaven acompanyats pel comandant senyor García Loma.

L'ANY NOU DE L'INFANT

Lentusiasme que l'Any Nou de l'Infant ha despertat a tot el món es posa de manifest a través de les trameses de diner i queviures que la Comissió d'Auxili Femení del Ministeri de Defensa, organisme delegat del Comitè Nacional de Dones Antifeixistes rep constantment.

Davant la impossibilitat de ressenyar los àmpliament ens limitarem a consignar-los.

El Comitè d'Ajut d'Olcron (França) envia 1.640 francs.

La Legació espanyola de Bucarest, 600 francs. El cònsol d'Espanya a Pau, 16 caixes de roba. El Comitè Internacional d'Ajut al Poble espanyol, de París, diversos lots de queviures i d'objectes d'higiene. El Buró Mèdic de Wellington (Nova Celanda), 152 lliures esterlines. L'alcalde de Lió, 3.000 francs. El personal de la Campsa a París, 3.600 francs. La F. O. A. R. E., de l'Argentina, 3.213 francs. Del Comitè de Suècia, 90.000 fracs. De les dones de Califòrnia, 56.764 francs. Del Comitè nord-americà, 18.000 francs. Del Comitè del Canadà, 47.792 francs. del Buró del Turisme a París, 880 francs.

Les Comarques

TARRAGONA. — Un dia d'aquesta setmana es traslladarà probablement a Barcelona una representació de la Junta de Defensa Passiva Local per tal de fer lliurament a l'Excm. senyor President de la Generalitat d'un àlbum, magníficament editat, en el qual s'hi esmenta la tasca d'aquest organisme durant el primer any de la seva existència.

— Molt aviat, en un local de Girona seran exposats diversos documents gràfics i estadístics editats per aquesta Junta de Defensa Passiva Local, i en l'acte d'obertura tindrà lloc una conferència sobre temes de Defensa Passiva a càrrec d'elements de l'organisme tarragoní.

— La Cooperativa de Funcionaris Públics s'ha reunit per tal de determinar la seva fusió amb la Cooperativa Obrera Tarragonina.

— El Socors Roig de Catalunya — comarca del Tarragonès — ha organitzat un servei de paquets per al front de Madrid, a partir del dia 26 de desembre corrent.

— Els equips de futbol "Arts Blanques" i "Terramar" s'han disputat en un partit de futbol una Copa cedida per la 46 Divisió.

TARRAGONA. — Al saló de festes del CRIM número 18 s'han celebrat balls, que s'han vist molt concorreguts, a profit de la II Campanya d'Hivern.

— Per la Comandància Militar s'està gestionant l'habilitació d'uns menjadors per a l'ús exclusiu d'oficials transeünts.

ELS TRIBUNALS

Davant els diversos Tribunals que funcionen a la nostra Audiència es veieren diverses causes els resultats de les quals, per als respectius processats, foren els següents:

Condemnats: [illegible] per acaparament, Jaume Vidal i Subert, 5.000 pessetes de multa; per infracció en les normes de racionament, Francesc Codina i Salarit i Josep Expòsit i Sabadell, 3.000 pessetes de multa a cadascun.

Absolts: Rosa Tronchol Guinea, Andreu Baptista i Caselles, Teresa Balcells i Parareda, Maria Fernàndez Sello, Joan Vidal i Garrofer, Pere Reines Reines, Josep Cabrer i Rovira, Pasqual German Coscalle, Vicenç Porcent i Jansana, Antoni Prat i Vilaseca, Felip Soler i Vidal, Pius Pi i Casaderes i Josep Presseguers i Casaderes.

NOTES SOLTES

✱ La Secció de Pintors de l'Agrupament Collectiu de la Construcció, sollicita de tots els familiars dels combatents i fortificadors que hi pertanyen que passin per les seves oficines, Corts Catalanes, 631, cinquè, per a inscriure els seus fills per tal que la dita Secció els pugui distribuir les joguines que adquirirà mitjançant subscripció popular.

PAPERS ESTOMACALS DOBEL

ELS ESPORTS

TROFEU AIRESOL.—Aquest matí, a dos quarts de deu, al camp del Martinenc, se celebraran les eliminatòries d'aquest Torneig, corresponent a futbol i atletisme d'aplicació militar.

Hi prendran part el Batalló Presidencial i el Batalló motoritzat d'ametralladores (Defensa de costes).

Les proves d'atletisme d'aplicació seran les següents: 100 metres; 1.000 metres; rellevaments mixtos militars; llançament de granades sobre objectiu i desmuntatge i muntatge d'ametralladores, amb cursa.

BASQUETBOL. — Per tal de salvar la dificultat que suposa la manca de camps de basquetbol suficients i evitar els desplaçaments per a la celebració dels partits, es concentraran el proper dia 5 de gener a la clínica d'enduriment "Z" els equips de les divisions 27, 44, 60, 56, 46, 41, 45, 30, 55 i 24, El de l'Exèrcit de l'Est (C. G.), el del XVIII Cos d'Exèrcit i el de la Tercera Regió Aèria. Els jugadors corresponents a aquests equips restaran a l'esmentada clínica fins el dia 8, celebrant-se durant aquest espai de temps els partits necessaris per a determinar el campions i sots-campions.

El Consell nacional d'"Airesol" ha elegit el camp de bàsquet de la clínica d'enduriment "Z" per a celebrar les eliminatòries del "Trofeu Airesol" amb el fi de proporcionar als combatents que es troben a l'esmentada clínica una distracció i un estímul en la pràctica de l'esport, ja que aquest és un dels mitjans fonamentals per al seu total restabliment.

L'AJUNTAMENT

L'alcalde, senyor Hilari Salvador, ha tramès a la vídua d'Emili Vandervelde, a Brusselles, el telegrama següent: "Molt apenat per la pèrdua del gran paladí de la Democràcia mundial, l'illustre Vandervelde, en nom propi i de l'Ajuntament de Barcelona us expresso el nostre més sincer condol."

EL TEATRE

TEATRE DE CARA A LA GUERRA. — "Pas als herois!", d'Agustí Collado; "El marsellès", de Josep M. Francès", i "Mare dolorosa", de J. Navarro Costabella. — Són les tres produccions que els "Elencs Catalans de Guerra" de la "Federació Catalana de Societats de Teatre Amateur" donaran a conèixer el diumenge dia primer de gener del 1939 al Teatre Barcelona, en sessió matinal.

L'entrada serà per rigorosa invitació personal, que es facilitarà gratuïtament a totes aquelles entitats culturals, polítiques i organitzacions sindicals que ho sollicitin per escrit a la Federació, Corts Catalanes, 647, principal, primera.

CARNET DEL DIA

ACTES, CONFERENCIES, REUNIONS

A les 17. Sessió a honor d'Enric Borràs a la Institució del Teatre de la Generalitat de Catalunya.

A les 17'30. Conferència de Maria Dolors Bargalló al Casal de la Cultura, plaça de Catalunya, 14, organitzada per la Unió de Dones de Catalunya. Tema. "L'ajut a Espanya del poble soviètic".

TRENCATS Guariment ràpit i econòmic
ORTOPEDIA TEIXIDO Aribau, 5

EXPOSICIONS D'ART
Sala Busquets
Pintura i escultura dels primers dels nostres artistes contemporanis
LA PINACOTECA
Passeig de Gràcia, 34
EXPOSICIO COL-LECTIVA DELS MILLORS PINTORS MODERNS

COMPRO
RADIOS, PIANOS, RELLOTGES
MOBLES MAQUINES D'ESCRIURE
CAIXES DE CABALS
DESPATXOS ARXIVADORS
MOBLES DE TOTA MENA
HOSPITAL, 101, bot. Telèf. 15694

CAMISERIA FERRER-BATLLES 36, Boqueria, 38
Camises, Corbates, Pijames, Pantalons,
Pescadores, Caçadores, mitges, etc.
PREUS MINIMS

3, Joaquim Costa, 3
Venc a l'engròs
Telèfon 10304
COLONIA AMB ALCOHOL
BRILLANTINA
FIXADOR - XAMPU
LLAPIS LLAVIS - PINTES
PINTETES MODA
ARRECADES FANTASIA
PORRONS CRISTALL
NAIPS (CARTES)
MIRALLS DIVERSOS
PERBORAT MENTOLAT
ESMOLA FULLES
BROTXES AFAITAR
MAQUINES AFAITAR
FULLES AFAITAR
GOMES CARTERA
"PEGATODO"
CARTERES - BITLLETERS
PASTA DENTIFRICA
RASPALL DENTS
BOTONS FANTASIA
CREMA CALÇAT
BLOCS CARTA
BLOCS MITJA CARTA
BLOCS "NOTA"
LLIBRETS ESCOLARS
MASSATGE (CUTIS)
CARPETES 5 SERVEIS
PAPER I SOBRES ESCRIURE
TINTERS AMB ROSCA
PLOMES ESTILOGRAFIQUES
PLOMETES 604
MANECS ESCRIURE
AGULLES DE COSIR
PAPER CARBO
I ALTRES ARTICLES
Compro tot
de bona procedència
Ofertes i Vendes, de 9 a 2.
3, Joaquim Costa, 3

ELS ESPECTACLES

TEATRES

FUNCIONS PER A AVUI
Tarda, 4'30. - Nit, 9'30

BARCELONA. — Tarde y noche: "Sócrates y Compañía".

CATALA DE LA COMEDIA. — Tarde y noche: "César i Angèlica".

COLISEO POMPEYA (Gracia). Tarde: "Mi cocinera". Noche: No hay función.

COMICO. — Tarde y noche: "La pipa de oro".

ESPAÑOL. — Tarde y noche: "La tierra".

NUEVO. — Tarde y noche: Variedades y Circo.

ROMEA. — Tarde y noche: "La reina de la colmena".

PARTHENON. — Tarde y noche: "Felipe Derblay".

POMPEYA (Paralelo). — Tarde y noche: La revista "Besos".

TIVOLI. — Tarde: "La tabernera del puerto". Noche: "La del manojo de rosas".

VICTORIA. — Tarde: "La del manojo de rosas". Noche: "El barbero de Sevilla" y "La Dolorosa".

CINEMES

Comissió Interventora d'Espectacles Públics

Semana del 26 de diciembre de 1938 al 1 de enero de 1939

ACTUALIDADES. — España al día. Noticiario Nacional. Por todo el mundo. Gallina sabia. Juguetes olvidados. Vaya un perro. Función benéfica.

ATLANTIC y SAVOY. — Espanol. Por todo el mundo. España al día. Noticiario Nacional. Kanguro Mickey. Robinsón Mickey. Fiesta del rey Col. Ratón volador.

PUBLI CINEMA. — España al día. Noticiario Nacional. Por todo el mundo. La liebre y la tortuga. El lobo feroz. Mickey y los piratas. Mickey padre adoptivo.

ASCASO. — El convidado de piedra. Ruta de héroes. Los celos del amor.

ASTORIA. ... Te amaré siempre. Muchacha irresistible. Cómica.

AVENIDA. — El hechizo de Hungría. Noches de Viena. El príncipe de Arcadia.

ARNAU y BROADWAY. — Sed de renombre. El círculo rojo. La celda de los condenados.

ALIANZA. — La piedra maldita. Anny en Escocia. Burbujas de champagne. Audaz ante todo. Aguilas

ARENAS. — América salvaje. frente al sol. Dibujo.

BARCELONA. — La tercera alarma. Los quince abriles. Las víctimas de la revolución francesa. Melodía de la velocidad. Dibujo.

BOSQUE. — Ruta imperial. Verónica. Cómica. Dibujo.

BOHEME. — Baby. Valses de antaño. Cómica. Dibujo.

CAPITOL. ... Adorable enemiga. Entre noche y día. Taller de reparaciones. Gato bandido.

CATALUNYA. — Soldado profesional. Valses del Neva. Leyenda de Pascua.

CINEMAR. — Sorell e hijo. Medio millón y una novia. Dibujo.

CONDAL. — No me dejes. Doctor Arrawsmitch. Zemblc.

[illegible] de Rusia.

Sombra de los muelles. La calle. Dibujo.

DURRUTI. — Todo ritmo. El desconocido. Clive de la India.

DIORAMA y ROYAL. — Un ran reportaje. La calle. Raffles.

ESPLAI. — Altar de la moda. Viaje de ida. Ha entrado un fotógrafo. La hija del molinero.

EXCELSIOR. — Caras falsas. Dulzura de amar. Hampa dorada.

EDEN. — Barreras infranqueables.

FANTASIO. — La hiena. Mi marido se casa. Doble alarma. Atención a la batuta. Dibujo.

FEMINA. — Nobleza obliga. Venga esa mano. Campeones de trampolín. Se acabó la función. Musical.

FRANCISCO FERRER. — Reina el ayer. Zape a la vista. Dominio de los nervios. Barbudo de la montaña. Un paseo por Marsella. ble. Lucha de venganza.

FOC NOU. — Nuestro culpa-Paraíso tropical. Tres fechas gloriosas. Ciudad de melodía.

FREGOLI Y TRIANON. — El mundo cambia. ¡Qué semana! Hombre de leyes. Bosco en la playa.

GOYA. — La última noche. Noches de Broadway. Nues-

IRIS PARK. — El bosque petros amores. trificado. Wonder-Bar. Marinos en tierra. Dibujo.

INTIM. — Madame Dubarry. El rey de la plata. El testigo.

KURSAAL. — Torero herido. El profesor Mariek. La mujer y la guerra. Galicia.

LAYETANA. — Poderoso caballero. Secretos. Esta noche o nunca.

MARYLAND. — Te amaré siempre. Mujer fantástica. Cómica.

METROPOL. — Barreras infranqueables. La que apostó su amor. Fácil de amar.

MONUMENTAL. — Sueño de una noche de verano. Por el mal camino. Estrellas radiofónicas. Seres descuidados.

MIRIA. — Pasto de tiburones. La vida es sabrosa. Nadando en seco. Buddy de los monos.

MISTRAL. — Su primer beso. Los caballeros nacen. Duro de pelar. Beso misterioso. Bosco generoso.

MUNDIAL. — A las doce en punto. Veinte millones de de enamorados. Carita de ángel. Cómica.

NEW-YORK. — Predilecio. Bella Adelina. — Viaje de ida. El tercero estorba.

ODEON. — Cantante de Nápoles. Duro y a la cabeza. Pasto de tiburones. Misterio musical. Este gato no es ratero.

PATHE PALACE. — Testamento del Dr. Gulden.

PATHE PALACE. — Testamento del Dr. Gulden. La dama del Boulevard. Tres rubias.

PADRO. — El barbero de Sevilla. Diablos del agua. Amor sobre ruedas.

PRINCIPAL. — Ruta imperial. Verónica. Mujer fantástica.

RAMBLAS. — El hijo de la Mongolia. Anny y los carteros. Odette. Nueva era en el campo.

SAVOY. — España al día. Por todo el mundo. Noticiario Nacional. Mickey y el gigante.

SPLENDID.—Aventura oriental. S. M. míster Kelly. S. M. el Amor. Dibujo. Deportiva.

SELEC. — El arrabal. Millones Brewster. ¡Qué calamidad!

SMART. — Tragedia de Luis Pasteur. Mandalay. A las doce en punto. Cómica. Dibujo.

SPRING. — El capitán Blood. Camino de París. Vacaciones marítimas.

TALIA. — Baby. Valses de antaño. Svengali.

TETUAN-NURIA. — Marinela. Muchacha irresistible. El último experimento del doctor Brinkon.

TRIUNFO. — Juventud de Máximo. Una aventura en el tren. La llama sagrada. Cómica.

VICTORIA. — El chico cantor. Barrio chino. Calamidad con suerte. Dibujo.

WALKYRIA. — Tenorios y ladrones. Tripulantes del cielo. Nobleza de corazón.

La nostra guerra vista des de l'estranger

L'únic que uneix ja els facciosos és l'odi als estrangers

escriu el «Daily Herald»

Londres, 28. — El "Daily Herald" publica un reportatge del senyor Edinger, que ha tornat recentment de la zona franquista. Aquest periodista parla de les discòrdies entre els diversos partits facciosos i diu que l'únic que uneix tots els espanyols a la dita zona és el seu odi contra els militars estrangers sobretot contra els italians. Malgrat els esforços de la censura i de la policia, circulen nombroses caricatures contra els italians. Els catòlics espanyols veuen en els nazis alemanys els que perseguеixen els catòlics d'Austria. Els conflictes entre monàrquics i falangistes són molt greus. Els monàrquics es queixen que els seus millors homes han mort al front, mentre els falangistes ocupen els llocs a la reraguarda. Els falangistes, admiradors del nazisme, proclamen que no volen res de comú amb els vells elements conservadors.—A. E.

Nous detalls sobre l'afer de la valisa anglesa

Londres, 28. — El corresponsal a Hendaia del "Daily Telegraph" publica una informació que diu:

"Es segur que dues persones han perdut la vida després del descobriment d'un paquet a la valisa diplomàtica anglesa. Una d'aquestes persones és Fermín, porter del Consolat anglès a Sant Sebastià. Es diu que aquest es va suicidar a la presó. L'altra persona és la senyora Bengoetxea, que ha estat passadla per les armes a Sant Sebastià. El seu marit és un base que viu des de fa molt de temps a Saint Jean de Luz. — A. E.

Un Borbó menys

Hendaia, 28. — Alfons Maria de Borbó, ex-marqués de Santa Fe, parent de l'ex-rei, comandant de cavalleria en l'exèrcit faccios, segons s'anuncia de Burgos, ha mort a conseqüència de ferides rebudes al front.—A. E.

Adhuc l'òrgan del coronel La Rocque es gira contra Franco

París, 28. — El senyor Boussard, redactor diplomàtic del "Petit Journal", òrgan del coronel La Rocque i favorable a Franco, troba curiosa la coincidència entre les pretensions italianes i l'ofensiva de Franco contra Catalunya amb l'ajut d'Itàlia, que, mancada de bons soldats, pot traure bon material.

Això permet de creure que els italians no combaten a Espanya pel sol gust de lluitar contra el bolxevisme. Si Franco triomfa hi haurà una hipoteca italiana sobre Espanya. Tots els ajuts es paguen." — A. E.

ELS AMOS DE FRANCO CONTRA LA RELIGIO CATOLICA

Zuric, 28. — L'ofensiva anti-religiosa es desenrotlla a Alemanya amb gran violència. S'anuncia que molt aviat seran preses les següents disposicions: "Les relacions de l'Església i de l'Estat no es regiran ja pel Concordat del 1933; el Papa no podrà ja tenir correspondència amb els bisbes sense passar per la censura del Ministeri de Cultes; les processons o butlletins religiosos seran suprimits; totes les ordes religioses a les quals pertanyin persones acusades d'immoralitat seran dissoltes i els seus béns confiscats a favor del partit nacional-socialista; les altres ordes religioses seran organitzades amb un estatut d'Estat; no tindran dret a l'ensenyança i el seu patrimoni serà establert i administrat per l'Estat; seran suprimides les subvencions a favor dels cultes; tots els ciutadans hauran de declarar a quina església pertanyen; els ciutadans que no ho declarin seran considerats sense religió; és prohibit votar els jueus; cap ciutadà que no sigui ari podrà fer de capellà."—A. E.

Interpretació de «Les mil i una nits»

La guerra prop de l'Orient

La lluminosa cel·listia del cel estelat del primer d'aquest desembre que deixem, donava relleus diürnals a la nova agressió artillera que l'enemic iniciava sobre la ciutat dels jardins i de les flors.

No us vaig a parlar de si aquell dia les bombes foren dotze o vint, ni del nombre incògnit de ferits i morts que sumaven els haguts al capdevall de la jornada. La dura experiència que travessen els barcelonins els deixaria freds davant una informació d'aquella mena.

El fet és que un enrunament produït a Aranjuez per l'artilleria facciosa em va permetre d'extraure un petit quadret, pintat a l'oli sobre llauna, sense firma d'autor, representant una mora adolescent ajaçada sobre un sofà de color d'avellana clar. Saida, Cadmar, Maliha, Zobeida, Rahdià, Noemia, Bohia, Leila. Ultimad... qualsevol nom àrab femení li és d'escaiença. El seu cabell d'un negre atzabeja és un contrast amb el rosa pàl·lid de la fina galta i la sina nacrada que deixa al descobert el volgut desordre del seu vestit i amb la blancor blavosa del biau-cel de la carn nua dels braços i de la cama esquerra que travessa amb desmai per sobre de la dreta, felinament arronçada sota els plecs del drapatge que ens la mig oculta.

Lluny del tipus oriental de bellesa nua de l'"Odalisca" de Fortuny, o l'europeu de la Proserpina de Rubens o les Venus de Tizià, tan profundament humanes, té amb preferència la gracilitat i la incorporeïtat de la silueta femenina d'un Watteau o un Fragonard i la transparència de les de qualsevol artista galant de la França decadent i refinada de fa dos segles.

Us recordeu, encara més, de les fines figures estereotipades dels gravats a l'acer, obra de mestres dibuixants alemanys i francesos, que ilustren les edicions barcelonines vuitcentistes de l'Oliveres de les "Mil i una nits" i els "Mil i un dia", les adolescents recatades i les avantguardistes de la moda de l'Eusebi Planes, o les de qualsevol altre gravat de l'"Academia" o "La Ilustración Española y Americana"? Totes elles són una imatge fidel i acabada d'aquesta donzella del quadre recuperat.

La lírica aràbigo-andalusa del temps del califat de Còrdova ens ha deixat fragments que permeten d'establir d'una manera certa quin fou el tipus ideal musulmà de bellesa femenina. El poeta Hazin el Cartachemi el pinta de la següent manera en la seva "casida macsura":

"Si la descrius de dalt a baix, és una lluna damunt d'una branca, sobre un munt de sorra.

I si l'esguardes de baix a dalt, és un munt de sorra damunt del qual es remunta una branca sobre la qual lluu una lluna entre les tenebres."

El príncep omeia Meruan b. Abderrahman el Talic (m. 1009) compara la cintura flexible de l'amada a una branca que es gronxa sobre el munt de terra de la seva gropa i de la qual el cor del poeta agafa fruites de foc. L'alfaqui cordovès Omar ben Omar, cadi de Còrdova i Sevilla en l'època Almohade, canta així l'esguard de la que ha captivat els seus sentits:

"Tots els qui esguarden els seus ulls, en resten presos; que el vi beu la raó de qui se'l beu.

Tots temen el seu esguard, menys ella, car ¡és que l'espasa fa tremolar el cor de qui l'empunya?

Mentre plorava s'alçà cap a ella la meva vista, i veié desfermar-se els núvols sota el sol del seu front."

Abenhani d'Elvira (m. 973) té també la comparança de la tèbia gropa femenina a un munt de sorra damunt la qual s'alça la canya de la seva cintura, equiparant la seva veu al runrun de la gacela. El cabell i la faç són amb preferència ros el primer i blanca aquesta. El Talic s'embadaleix davant els cabells rossos de l'amada que "dibuixaven un "lam" en la blanca pàgina de la seva galta, com or que corre sobre plata". i Abenabderrabihi de Còrdova (860-940) canta la meravella de la faç blanca com una perla que per pudor es transforma en cornalina. Aquest aspecte de la beutat femenina és exagerat a la història de Farizada, a del somriure de rosa, fins a l'extrem que Farizada, l'heroïna de la novella, tenia els cabells d'or a l'un costat i a l'altre costat d'argent. Els poetes valencians Abenalzaccac (m. 1124) i El Naxxar (s. XII) comparen la boca i les dents a una margarida, i Abenjafacha d'Alcira (1058-1138) ho fa amb l'esguard al de la gacela, el coll al del cèrvol blanc, els llavis al roig del vi, i les dents a les bombolles. Abenalsabuni (s. XIII) vesteix l'amada amb una túnica color de rosa, "com la lluna embolicada en el mantell del crepuscle", i Abeniafacha amb un vestit brodat d'or que la cenveix com les estrelles brillants entortolligant-se entorn de la lluna.

Donçs bé. Fins en els detalls menuts s'ajusta la dona del meu quadre al tipus femení que suara ens és descrit. No importa massa la discrepància pel que fa al color del cabell. A la "Història d'Ali-Mur i Dolça Amiga", de "Les mil i una nits", surt una esclava meravellosament bella que tenia cabells d'adolescent negres com la nit i l'atzabeja.

I, malgrat això, en cap moment no us dóna la impressió d'un tipus de bellesa fonamentalment oriental. La seva carona de Verge de Murillo és un viu contrast amb el procac decoriment de les protagonistes femenines de les narracions de "Les mil nit i una nit, i hom no aconsegueix associar-ne la imatge a la cortisana celadora dels ritmes d'amor del "Kama-Sutra" de Vatsiyama (l'"Ars Amandi" pre-ovidià), dels secrets voluptuosos del "Prem Sagar", del "Gita Govinda", de l'"Atharva Veda", o els cànons de les danses sagrades contingudes al "Baghavata Purana", i encara menys al naturalisme europeu, francament obscè, dels poemes libertins i els "Raggionamenti" del "divi" Pietro Aretino. Més aviat us produeix la sensació que us trobeu davant una heroïna de Chateaubriand, de Lamartine, de Bernardi de Saint-Pierre, que un decorador poc hàbil ha vestit a l'oriental un dia de ball de disfresses. Al summum tindreu solament una passiva diaconesa de l'amor "odrl" sistemàtitzat per Abendaud d'Ispahan al seu "Quitab Azzohra" i codificat més tard pel gran Abenhazan de Còrdova.

Amb tot, l'explicació no és gens difícil: el quadret, fet el segle passat, és solament una visió europeïtzada de la dona àrab a l'estil de les heroïnes de "Les mil i una nits" de la versió francesa de l'orientalista Galland. Comparеu-les a les de la traducció de Mardrus, per exemple, i ni les reconeixereu. En aquest sentit, doncs, es tracta d'una obra de valor insospitat: és una ilustració gràfica explicativa del contrasentit de les polides i refinades donzelles de la versió de Galland de la monumental col·lecció àrab de contes orientals, enfront les essencialment humanes — ingènuament animals — de les dels traductors més autoritzats, com Mardrus, Lane i d'altres.

Crec que la secció oriental de la meva biblioteca s'ha enriquit amb una autèntica peça de Museu.

Siegfried BOSCH

El Papa fa un donatiu de mil lliures per als infants bascos

Ciutat del Vaticà. — S. S. el Papa ha fet un donatiu de 1.000 lliures esterlines al Comitè Nacional d'Ajuda als Bascos, que presideixen el cardenal Verdier i l'arquebisbe de Bordeus, per socórrer els nens bascos que es troben a l'exili.

LA FESTA DEL NEN

Ahir, a les quatre de la tarda, es reuní en pie la Comissió Nacional pro-Festa del Nen. Hi assistiren la presidenta d'Honor, senyora Dolors Rivas Cherif, i la vice-presidenta, senyora Carme Companys, que foren rebudes al Ministeri pel sots-secretari, senyor Puig i Elies, i la directora general de Primera Ensenyança, senyora Ester Antich, presidenta efectiva de la Comissió. Tots els delegats atengueren deferentment les ilustres dames, que tantes proves vénen donant d'afecte a la infància.

En el transcurs de la sessió, la senyora Esther Antich donà compte de les activitats en general desenvolupades fins a la data i dels projectes en marxa, que meresqueren l'aprovació dels reunits.

La senyora Frederica Montseny explicà els treballs realitzats a la Secció de Propaganda que li ha estat encomanada, i tingué frases d'agraiment per a la Premsa i per a tots els elements que vénen aportant llur esforços amb el més gran entusiasme, a fi que s'obtinguin els més satisfactoris resultats.

El senyor Josep Santpere, per la Secció d'Economia, explicà minuciosament les disponibilitats de l'empresa i el volum aconseguit durant el funcionament de la Comissió, durant el qual període les aportacions prometen l'èxit que requereix la generosa iniciativa.

La senyora Aurea Cuadrado parlà en nom de la Secció de Compres i Distribució, i explicà les disposicions preses perquè el repartiment prengui la més gran difusió possible, i donà compte de les compres a efectuar.

La Comissió Nacional prosseguеix llurs treballs amb el major interès, per al qual li serveix d'estímul no solament llur pròpia finalitat, sinó l'entusiasme que ha despertat entre tots els sectors antifeixistes d'Espanya i de l'estranger.

Les estrenes

Teatre Català de la Comèdia

«Cèsar i Angèlica», per J. Navarro Costabella

La fórmula central damunt la qual ha bastit J. Navarro Costabella la seva comèdia no és, evidentment, gens nova. Georges Ohnet ha fet emocionar milers d'espectadores amb la contraposició, esdevinguda clàssica, del marit brusc i autoritari, però enamorat i ple de virtuts cíviques, i la muller acostumada a un ambient frívol i que, casada per interès, no descobreix fins al final que estima el seu espòs. Amb traça admirable, que tanmateix ha sabut excloure concessions als recursos finals, "Cèsar i Angèlica" munta novament aquesta anècdota en l'ambient barceloní, que s'escau d'ésser també l'actual, sotraguejat per una revolució (i no per la guerra, perquè cap al·lusió no hi és feta en la comèdia).

Potser aquesta subjecció a una actualitat és una concessió que Navarro-Costabella ha volgut fer al públic. Traient-ne la seva comèdia, els elements quedarien els mateixos, i s'hauria estalviat el que en diríem la "complicació tècnica" dels Comitès de Control. El mateix drama del marquès Farinelli, que no és pas nou i que tan bé tradueix el senyor Nolla en una escena molt ben interpretada, hauria estat més lògic posat fora de la revolució que dintre d'aquesta. Les marqueses i comtesses, si conspiren actualment entre nosaltres, no ho deuen pas fer sobre coses tan innocents com les de fer casar per l'església els que ho han fet pel civil. Però aquesta salsa d'actualitat permet a l'autor d'insistir damunt detalls del caràcter dels seus personatges. Permet, sobretot, de pintar una figura, la tia Emília, de la qual fa una reeixida creació la senyora Baró, i que resumeix tota la reacció d'un món orgullós i rebec a la idea del treball com a obligació.

El desenllaç del drama amorós entre Cèsar i Angèlica té una real força d'emoció. Ha estat preparat per dues bones escenes, en el segon i el tercer acte, i per un recurs una mica gastat, el d'escoltar la dona des de darrera la cortina la converse del seu marit amb l'aspirant a amant, que li permet d'adonar-se de la poca intensitat de l'afecte que aquest sent per ella i a la vegada de la grandesa moral del seu marit.

Plena d'escenes distretes i de rèpliques enginyoses, la comèdia llisca amable als ulls i a les orelles. El públic hi riu i s'hi enterneix una mica. Navarro-Costabella ha donat una bona prova de la seva habilitat per a manipular figures i escenes, i el seu llenguatge ha assolit una elegància i una vivacitat molt estimables.

Val a dir que l'obra encaixa molt bé amb les condicions de la Companyia del Teatre Català de la Comèdia. Ja hem assenyalat la senyora Emília Baró i el senyor Nolla. Pius Daví interpreta un Cèsar molt aplomat, amb autoritat i emoció. Dóna gust de veure, en papers així, el nostre primer actor. Maria Vila, en canvi, no encaixa prou amb el tipus d'Angèlica, i acusa amb una excessiva fredor les reaccions del seu paper. El jove actor Cabrer, molt encertat en la seva breu intervenció, i el senyor Gimbernat, sobri i expressiu com sempre, també treu amb molta seguretat el seu rol. Els altres, discrets, es dolen d'un defecte inguarible: el de no saber-se prou els papers. El decorat, discret també, que vol dir que surt del pas. Potser, d'altra banda, no calia res més. En conjunt, "Cèsar i Angèlica" és una obra molt agradable, que pot dur, creiem, molt de públic al teatre de la Rambla dels Estudis.

TIM

Una crida del Front Popular de Catalunya

¡Amunt els cors per fer fracassar els plans de l'enemic!

Catalans! Antifeixistes!

De nou l'enemic comú, recolzat pels exèrcits invasors, és llança damunt la nostra terra amb l'afany de sotmetre-la al seu jou.

Catalans! El nostre poble no serà esclavitzat. Per dignitat prèpia. Per honor de la nostra història. Som forts. Tenim voluntat i fermesa per a mantenir la lluita. I ara i sempre hem d'estar disposats a fer els màxims esforços per tal d'assolir la victòria.

El Front Popular de Catalunya sap el que representen aquestes hores per Catalunya, per la República i per la llibertat. No creu convenient emprar paraules innecessàries. Sap com batega l'esperit de la nostra terra i té confiança plena en el nostre Poble, del Poble de les gloriosos jornades de juliol del 1936.

Amb serenitat, el Front Popular de Catalunya s'adreça a tothom i diu: A complir tots amb el nostre DEURE. Amb la voluntat resolta de barrar el pas a l'enemic, ara i sempre.

La nostra fortitud en aquesta hora històrica, i en totes, serà tant més sòlida com més compenetració, lleialtat i germanor variable hi hagi entre tots els sectors antifeixistes, entre els braus i heroics combatents del front i la nostra digna i soferta reraguarda. Que cap pensament ni cap acte de ningú, creí la més lleu reserva entre nosaltres. ¡Amunt els cors, per a fer fracassar tots e's plans de l'enemic!

Cal mantenir la serenitat en totes les hores de prova. I tenir confiança en les organitzacions i partits antifeixistes, en els organismes populars i en els Governs, amb la convicció que tots estaran a l'alçada de les circumstàncies.

L'ofensiva de l'enemic s'estavellarà contra la fermesa dels nostres combatents. I no serà l'última. Que la lluita és encara llarga i dura, i cal que el poble conegui la veritat per a tenir més consciència de l'esforç que cal que realitzem tots per vèncer.

Ningú no ha de deixar-se impressionar per noves alarmistes ni optimistes. La veu dels organismes autoritzats, és la cridada a dir la veritat i aquella a la qual ens hem d'atenir. Sense nerviositats de cap mena, amb ple domini de nosaltres mateixos, segurs dels nostres propis mitjans, de cara als nostres enemics, i de cara al món sencer, sapiguem donar una vegada més l'exemple digne d'un gran poble que no vol ésser esclau. Ni ho serà.

Catalans! Germans espanyols de totes les terres! El feixisme a Catalunya, NO PASARAN! Confiem en les nostres pròpies forces individuals i col·lectives per a foragitar-lo de l'últim pam de terra espanyola. El feixisme serà vençut!

A la lluita, aprofitant les reserves més vitals, les millors energies per a envigorir el front i la reraguarda. El nostre Exèrcit sap perquè lluita i ho sap també el nostre poble. Agrupats fermament, Governs, poble i Exèrcit, rivalitzant qui més pugui en el compliment dels seus deures i sense defallir, demostrem, amb gest sobri i sense paraules excessives, la nostra voluntat de victòria.

Visca Catalunya! Visca la República! Visca la [illegible]!

FRONT POPULAR DE CATALUNYA

U. G. T. — Unió de Rabassaires — Estat Català — Acció Catalana Republicana — Partit Socialista Unificat de Catalunya — Confederació Regional del Treball — Federació Anarquista Ibèrica — Esquerra Republicana de Catalunya.

Barcelona, 28 de desembre del 1938.

El coratge dels nostres soldats enfront del maquinisme italià

En aquestes hores de lluita que s'estan vivint en les terres catalanes, s'ha posat de manifest una vegada més l'alta moral i el valor combatiu dels nostres soldats, que han aguantat la pluja de foc de l'invasor i l'ha atacat després, delmant-lo sovint i obligant-lo a retrocedir.

Els italians que amb excessiva ingenuïtat havien cregut que apoderar-se de la nostra terra era qüestió només d'un passeig, [illegible] romàs decebuts.

No els salva de les desfetes ni la superioritat de material que els nostres soldats procuren fer minvar d'una manera progressiva. Una de les armes que usen amb més profusió és el tanc, al qual els nostres soldats barren el pas i inutilitzen ben sovint, avançant a pit descobert i bomba en mà, tot disputant-se l'honor de polvoritzar-los.

N'hi ha prou de llegir els comunicats oficials per fer-se càrrec de com els nostres soldats no es deixen impressionar per la moje meràcica dels tancs i que en dos dies n'inutilitzaren onze.

En un d'aquests fou fet presoner un dels tripulants d'un tanc tallà que, convenientment interrogat, digué que portava setze mesos a Espanya. El seu estat és deplorable. Tot somicant repetia incessantment: "Jo no volia venir a Espanya". (Irresponsabilitat com a ciutadà.)

I ha explicat que el seu tanc fou inutilitzat per haver-li estat cococada una bomba sota la cadena, i com en veure's perduts, el dient que comandava el tanc se suïcidà, tot avitantlo primer a ferho ell. Però ell renuncià perquè morir per morir, preferia que l'afusellessin. I acompanyant el to planyívol pregunta: Escolteu, jo vull anar a casa meva... M'hi deixaran anar o m'afusellaran? (Baixesa moral de l'individu.)

Aquest és el concepte que tenen del tracte als presoners els homes que han envait la nostra terra i que es dediquen a matar els nostres infants i les nostres dones que aguanten amb més fermesa i decisió que no demostren ells amb el seu somiqueig i els seus planys quan cauen presoners.

Fulletó de LA PUBLICITAT — 29 de desembre 1938

UNA HISTORIA ENCORATJADORA

No hi ha Urgell sense flagell?

per PAU VILA

La dita del vell pastor cerdà "No hi ha Urgell sense flagell" ens ha fet pensar moltes vegades en el passat i en el present de les terres urgellenques. Abans les secades foren les malvestats repetides que caigueren sobre aquestes planúries; després vingueren les febres i dallaren les vides humanes on els homes no podien dallar les messes. Més tard, amb l'endegament de les aigües fluvials a través dels reguers oberts en les planes, hi verdejaren els esplets ubèrrims i la terra es cobrí d'un paisatge de meravella.

Abans el país era una mena d'estepa. L'arbre no hi existia, com no fos a les vores del Segre, en el canal del Sió o en alguns fondals, on en temps de pluges corrien les aigües que baixaven del capçal segarrenc, veritables "nadis" de terres desèrtiques. En la plana oberta de l'Urgell només hi hauria alguna que altra alzina, isolada, perduda en la vastitud de la terra erma, relíquia d'un poblament forestal primitiu o reciximent atzarós d'algun plançó dels alzinars de la serra, protegit per l'home en una mena de culte que la raresa de l'arbre revitava. Ni llenya no hi havia per a fer foc; alguns pobles, en la cruesa de l'hivern, o per a coure el pa, cremaven l'excrement dels bòvids, les bruines assecades i guardades curosament. Fora d'algunes altirons o d'algunes margeres assolellades amb rengles de ceps i unes poques oliveres, la major part del país si no eren ermes de pastura per al bestiar llaner que baixava de muntanya a passar-hi l'hivern, eren terres de gra de rendiment ben aleatori.

En general els eixuts malmenaven sovint els esplets. Hom tenia per bo el quinquenni durant el qual es feien tres collites mitjanes, i per abundant quan donava una collita bona i dues de regulars. Es cita el cas del quart de segle comprès entre 1725 i 1750 en què no hi hagué una sola collita bona. I com sigui que el gra constituïa la principal producció de la comarca, l'escassetat de pluges accentuava la pobresa si no duia la misèria.

Pere Ripoll, de la vila d'Anglesola, en un Memorial adreçat l'any 1614 a la ciutat de Barcelona per tal que aquesta s'emprengués la construcció d'una sèquia que regués aquelles terres assedegades, descriu la condició del país amb aquestes paraules: "...molt a tard hi plou, de tal manera que per raó "de les esterilitats d'aigües és vinguda tota la plana "d'Urgell a tant i tant gran extrem de necessitat, "pobresa i falta d'aliments que ja de molts anys a "aquesta part moltíssims llocs se són del tot des"poblats, i de cada dia se'n van despoblant; tots per "la gran falta d'aigua, que com dit és, de 213 llocs "i termes o parròquies, que són en dit camp, se són "despoblats 98, que per avui encara s'hi amostren "senyals dels edificis antics, de les esglésies i ce"mentiris i de les cases que allí eren edificades; "e a tots els llocs i viles que avui encara romanen "poblats són vingudes les cases a la meitat manco "del que ésser solien." I entre altres consideracions de tenor semblant, afegeix que cal remeiar "...la misèria i falta que molts pobles tenen d'aigua "per a beure així a les persones com a les bèsties, "que molts anys hi ha han de beure tots d'unes "mateixes basses d'aigua pluvial, bruta i llotosa, de "tres i quatre anys entollada."

Potser hi hagués en l'exposició de Pere Ripoll algun exagerament per tal de moure el Consell barceloní a l'ajut que es demanava. Amb tot, les penúries originades per les secades persistents i sovintejades eren prou certes. En el "Diccionario Geográfico-Estadístico-Histórico de España" de Pascual Madoz, publicat entre el 1845 i 1850, a través de les descripcions dels pobles de l'Urgell hom troba que els terrenys en general són fèrtils, però poc productius, a causa que els anys solen ésser poc plujosos, i de l'escassetat de pluges en resulta la manca de fonts, i pous, la qual cosa fa que els més dels pobles s'hagin de servir d'aigües de bassa, que alguns d'ells consideren com d'excellent qualitat, de "exquisito gusto". Amb tot, els eixuts solen ésser tan duradors que alguns anys les basses també s'eixuguen i de lluny han d'anar a buscar aigua al Segre. . Així mateix en les descripcions dels termes municipals abunden les citacions de despoblats amb referències a un poblament pretèrit. Així també entre les malures del país són generals les febres palúdiques, que amb el nom de terçanes hom assenyala com a pròpies de la majoria de pobles, degut al entollament de les aigües pluvials en estanys i aiguamolls, degut a l'estratificació horitzontal dels terrenys i a l'escàs pendent de les terres.

L'Urgell era, doncs, una terra flagellada pels eixuts i alhora per un cert paludisme. La vida, doncs, hi hauria estat ben poc falagüera, si algun any de tant en tant no hagués deixat preveure les possibilitats que amb un regatge normal aquella plana desolada tan sovint pogués esdevenir una comarca fecunda. En parlar d'Agramunt, en l'esmentat Diccionari es diu, bo i referint-se al projecte de Canal d'Urgell: "Las dilatadas llanuras de aquel país tan "áridas en la actualidad quedarán acaso dentro de pocos años transformadas en un valle delicioso."

Aquestes esperances venien de lluny; històricament en tenim la primera referència per un document de Jaume d'Urgell, del 1346, en el qual s'exposa ja la idea del canal urgellenc. L'empresa, però, es concretava en temps de Carles I en unes ordenances encaminades a la realització. En el regnat de Felip II es feien els treballs per precisar el projecte i convèncer la gent del país de la conveniència de les imposicions fiscals que s'haurien d'establir per a subvenir el cost de l'obra. En temps de Felip III, en començar el segle XVIII, davant la pèrdua o la migradesa de les collites un any darrera l'altre, els mateixos urgellencs decidiren portar a cap l'obra, però no pogueren trobar el crèdit necessari. Fou aleshores que Pere Ripoll, portantreu de tots, elevà al Consell barceloní la susdita Memòria; la gestió, però, tampoc no reeixí. Una centúria després, sota el poder del primer Borbó, es promulgaren diferents disposicions per tal de realitzar l'empresa; foren, però, igualment vanes. Davant la inutilitat dels propòsits oficials i les llargues tongades d'eixut que assolaven la terra, es constituí una associació per a reunir el capital necessari i començar les obres a base del canal amb la presa a Oliana. Tampoc no es passà dels bons propòsits. Els plans es perderen i quan en temps de Ferran VI es volgué anar de nou a la realització es féu un nou projecte amb la presa d'una canal principal prop de Tiurana i d'un canal auxiliar al sud de Camarasa. Ara el pla topà amb una oposició que presentava els regatges com a perjudicials per a la salut pública. S'hagué de demanar un informe a la Facultat de Medicina de la Universitat de Cervera, la qual opinà que no corria cap perill la salut amb fer circular per les terres d'Urgell aigües pures. Tampoc no passaren de projectes els bons propòsits, i ni en el període reformista del temps de Carles III, malgrat l'interès que hi posà la Junta de Comerç de Barcelona, potser perquè amb el seu afany de millorament complicà la idea en voler fer del canal de regatge també un canal de navegació. Aquesta nova finalitat de l'empresa la feia més complexa, la qual cosa junt amb el desgavell de la política de Carles IV, que portà a les guerres amb França (guerres del Rosselló i del Francès), la retardaren. Així, fins a l'any 1817 no s'emprengueren les obres, que, després d'algunes intermitències, s'hagueren de paralitzar definitivament cinc anys més tard per manca de cabals. Aleshores s'abandonà el propòsit de servir el canal per a la navegació i es féu un nou pla rectificador del projecte. D'aquest projecte s'inicialren les obres l'any 1829, i a través de diverses vicissituds que les alentiren foren abandonades en esclatar la guerra dels set anys. La lluita civil i les bullangues polítiques entorpiren la represa d'aquesta obra magna, fins que, apaivagades aquelles conteses, el capital barceloní se s'emprenia, el 1873, la realització, i vuit anys més tard les aigües del Segre corrien endegades per l'Urgell assedegat.

Al llarg de mig mil·leni, la il·lusió del país gelleguí de poder un dia veure les aigües [illegible] les terres eixutes crearia en la ment popular una esperança fervorosa. Ara, un cop acomplerta l'empresa, davant la muralla dels corrents que ja circulaven per canals i sèquies, s'apressava a preparar les terres per tal que poguessin rebre degudament les aigües. En els treballs d'adaptació, engrescat no hi perdonava ni esforç ni sacrificis, puix així assolia, per fi, la certesa i l'abundor de les collites. Els regatges venien a impossibilitar per sempre més tantes anyades de misèria. Com s'havia dit repetidament, l'Urgell anava a ésser el graner d'Espanya!

Aplanades les terres, sembrats els camps, ja la blavor impertorbable del cel no inquietava. Quan la terra s'eixarreia hom tenia l'aigua a l'abast epr a assaonar-la. L'home se sentia posseït d'una certa omnipotència. Aquesta satisfacció, però, no durà gaire; a les primeres regors en uns llocs les terres s'assalinaren i en altres indrets les aigües s'entollaren. Els tècnics, amb la idea de portar les aigües, no havien atinat ni en els orígens lacustro-salinosos dels terrenys, ni en la disposició horitzontal dels estrats, condicions que requerien una sortida de les aigües cixides dels regatges. No s'havia pensat a fer sèquies de desguàs, les "clamors" de sortida. Les sals mataven els sembrats; les aigües els anegaven. Abans eren els eixuts que malmenaven les collites; ara eren els regatges. Totes les esperances que una generació darrera l'altra s'havien anat forjant, ara s'ensorraven per sempre. Aquestes terres semblaven maleïdes! "No hi ha Urgell sense flagell!", murmurava, desesperat i sentenciós, el poble.

Sortosament, alguns esperits lúcids reaccionaren. Calia obrir canals per al drenatge; l'obra havia d'ésser llarga, però era precís emprendre-la, puix que no sols les sals de les formacions oligocenes en ascendir a la superfície pel fenomen de la capil·laritat inutilitzaven les terres per al conreu, sinó que l'entollament de les aigües amb la inutilització dels camps empestava l'Urgell de febres palúdiques.

Fou una lluita heroica per a foragitar aquestes malvestats amb l'endegament complet de les aigües; lluita sostinguda per homes de fe, convençuts dels destins de la terra urgellenca. Les febres delmaven les famílies; no era rar que en una casa tots es trobessin al·litats sense que restés una sola persona per a [illegible] de les altres. Aleshores la població, en [illegible] minvava. Les terres regades pel [illegible] 1857 tenien 42.384 habitants i amb [illegible]res pujaren a 48.512, tres anys [illegible] només comptaven 43.006 ànimes. Si donem el valor de 100 a la xifra del primer cens tindrem com a nombres índex dels altres dos censos 102 i 101, respectivament, mentre que per tota la població de Catalunya, en les mateixes dates, aquests nombres són 100,5 i 105. En la que havia d'ésser una terra de promissió amb l'arribada de les aigües, la mortalitat havia crescut, i la gent, estemordida, emigrava, d'ací que la població minvés.

Sota el flagell del paludisme, no obstant, els homes decidits obrien desguassos; els més empobrits se n'anaven a fer la capta hivernal a colles, i després tornaven a la taleia d'endegar les aigües per a fer de la terra aspra i erma, xopa i febrosa, una plana sanejada i pròdiga. I els homes de voluntat ferma ho aconseguiren amb un treball aferrissat, malgrat la pobresa. El cens del 1887 dóna com a nombre índex 112, mentre que el de tot Catalunya és de 111; la diferència a favor de l'Urgell és notable en les dades de l'any 1900, que dóna com a nombre índex 129, mentre el de la totalitat del país és tan sols de 117. Realment, en començar la centúria actual, endegades del tot les aigües; desaparegudes, per tant, les febres; amb collites magnífiques, la plana urgellenca era un oasi pròdig, on la vida esdevenia agradable. Així la població augmentada en una progressió major a la de tot Catalunya. En 1910, els nombres índex són 143 i 125, respectivament; deu anys més tard: 163 i 140. A partir d'aquella xifra, que representa una població de 9.534 habitants, el cens s'estabilitza; l'Urgell ha arribat al límit de les possibilitats del canal de concepció vuitcentista; l'escassetat d'aigües al temps de la calor, quan més necessàries són per a la bona recixida dels esplets estiuenes, atura la creixença demogràfica. Sortosament no manquen els projectes viables que puguin remeiar aquesta deficiència.

Mentrestant, però, una reorganització de l'estructura econòmico-administrativa del canal ha vingut a afavorir els conreadors. Ja en pla de reforma, aquests preferien encarregar-se particularment de la conservació i neteja de les sèquies de desguàs en el tros que els pertocava. Així fou tractat i acordat en 1936. Rars foren, però, els usuaris que compliren amb llur deure. Així, tant l'any passat com en el present les clamors han estat negligides, i les aigües de drenatge, com que no corren, es corrompen i s'entollen. Enguany hi ha de nou terres anegades i han reaparegut les febres, que havien esdevingut la llegendàries. Els pagesos, amb llur incúria, han tornat, per inconsciència, la terra sanejada i fecunda a l'esterilitat i a la pestilència, de les quals l'arrencaren heroicament llurs pares. Ara dels mals que els vénen a sobre prou se n'han adonat, però són ja impotents per a remeiar-ho. Com que els homes útils es troben mobilitzats, falten braços. El mes de febrer s'han de netejar les canals i sèquies de regatge; el mes d'abril és el temps de netejar les clamors; cal que aquestes feines es facin si no es vol que restin inundades les millors terres i que les febres delmin de nou les vides dels que les treballen i dels braus que les defensen. No vulguem que cap més flagell assoli la plana d'Urgell nibèrrima; ja n'hi ha prou amb el flagell de la guerra que té també a [illegible]

París, 28. — "La République" publica avui, amb grans caràcters, la següent manxeta:

"¿Hi ha o no hi ha quatre divisions italianes en línia con-

LA PUBLICITAT

tra Catalunya? Burgos diu que no. I Roma diu que sí. Si l'atac fracassa, Burgos diria que sí. I Roma diria que no."

— A. E.

Amèrica en peu

La Conferència de Lima ha assolit l'objecte que es proposava

declara el President Roosevelt

Una resolució complementària referma la voluntat d'independència dels pobles americans i una ratificació dels principis de moralitat internacional

Washington, 28. — Interrogat sobre els resultats de la Conferència de Lima, el President Roosevelt ha declarat que aquesta manifestació constitueix un èxit importantíssim, per tal com la reunió de Lima ha aconseguit l'objecte que es proposava. — Fabra.

* * *

Lima, 28. — Ha estat feta pública la resolució de la Conferència Panamericana, que resumeix en vuit punts els principis dirigents de la moralitat política americana, i que constitueix un complement important a la "declaració de Lima".

La dita resolució és redactada en els termes següents:

"La declaració de solidaritat votada per aclamació en sessió plenària, comença per l'afirmació del principi americà de la forma de govern de les Repúbliques d'aquest continent i proclama la necessitat de mantenir els principis sans que regeixen les relacions internacionals, manteniment particularment important en aquest moment en què tot el país està interessat en la conservació de l'ordre internacional sota l'égida de la llei, de la pau, de la justícia i del benestar social i econòmic de la humanitat.

La declaració decideix proclamar les recomanacions següents com a indispensables per aconseguir els objectius enunciats precedentment:

Primera. — Es inadmissible tota intervenció d'un país en els afers interiors d'un altre, sigui la que sigui.

Segona. — Tots els litigis d'ordre internacional han d'ésser resolts per procediments pacífics.

Tercera. — L'ús de la força no pot ésser mai permès en el terreny internacional.

Quarta. — Les relacions entre els Estats han d'obeir a aquests principis.

Cinquena. — El respecte i la fidel observança de les obligacions contretes des del punt de vista internacional constitueixen la base indispensable de la bona marxa de les relacions internacionals, i aquestes obligacions solament poden ésser modificades en virtut d'un acord entre les parts interessades.

Sisena. — La collaboració pacífica entre els representants dels diversos Estats ha de determinar un intercanvi espiritual entre els seus pobles respectius, a fi de permetre una comprensió mútua dels problemes que es puguin plantejar i facilitar la solució pacífica de les controvèrsies internacionals.

Setena. — La reconstrucció econòmica contribueix al benestar de cada poble i al de tots en conjunt: això facilita la pau entre tots.

Vuitena. — La cooperació internacional és la condició necessària per al manteniment dels principis que queden enunciats.

Aquesta resolució, que fou presentada pel senyor Mello Franco, delegat del Brasil, s'inspira, tal com es pot observar, en les línies generals del discurs que va pronunciar el senyor Cordell Hull el mes de juliol darrer, a propòsit del conflicte a l'Extrem Orient, amb el nom de "Declaració dels principis americans", constitueix una ratificació dels principis de moralitat internacional que han estat defensats sempre pel Govern de Washington. Per conseqüent, la Conferència ha expressat en certa manera el desig dels països americans d'inspirar-se en el futur en els principis proclamats pel Govern nord-americà. Aquesta "Declaració dels principis americans" ve a posar de manifest, per conseqüent, l'abast de la "Declaració de Lima" i precisa les disposicions dels Estats americans davant les activitats de certes collectivitats estrangeres residents a Amèrica. — Fabra.

El discurs de Cordell Hull en el banquet de clausura

Lima, 28. — Avui s'ha celebrat el banquet de clausura de la Conferència Pan-americana. Hi han assistit la totalitat de les delegacions.

El cap de la delegació nord-americana, senyor Cordell Hull, ha pronunciat un discurs, dient en síntesi:

"Tots sabem que han desaparegut acords que crèiem que eren les bases de l'ordre i de l'estabilitat; han desaparegut en la tempesta dels esdeveniments, de la mateixa manera que ha desaparegut en la major part del món la fe en els tractats. Sabem que les condicions normals de vida estan dominades pels esforços realitzats per a crear màquines cada dia més fortes i més terrorífiques l'ús final de les quals no pot deixar de causar la ruïna del món, sobre el qual hem concentrat el nostre pensament durant aquesta conferència.

La nostra tasca s'ha de dirigir en sentit oposat, i treballar continuadament per tal de crear nous instruments de pau." — Fabra.

LA POSICIO NORD-AMERICANA ES PRECISA CADA DIA MES

Les declaracions de Mr. Ickes i la resolució de Lima

Washington, 28. — La votació per la Conferència de Lima de l'acord de "Solidaritat continental" i la negativa del secretari d'Estat accidental, a acceptar unes reclamacions del representant diplomàtic del Reich, sobre els conceptes vertits en un discurs pel senyor Ickes, a propòsit del problema jueu, són dos fets isolats, però que no es poden deixar de banda, ja que l'un i l'altre responen a una mateixa directriu.

Cap discrepància no s'ha notat durant la discussió del susdit acord de la Conferència pan-americana, referent a la salvaguarda dels interessos americans davant possibles immixtions i activitats, més o menys dissimulades, dels Estats totalitaris en el continent americà. El mateix delegat de la República Argentina, animador de la discussió, no ha amagat els seus sentiments contra el feixisme, mostrant-se particularment enèrgic. Els procediments emprats de produir malestar en les Repúbliques americanes, amb finalitats inconfessables, han merescut la més violenta repulsa per part del delegat argentí.

Pel que fa a l'incident de Washington, la cosa té més importància del que a primera vista podria semblar. Efectivament, la negativa del senyor Welles d'entrar en conversació amb l'encarregat d'afers d'Alemanya, significa per a aquesta una rude repulsa, evidenciant-se la unitat de criteri de Nord-Amèrica amb els principis exposats a Lima contraris totalment a les dictadures totalitàries.

Si Alemanya hagués tingut aquella sensibilitat espiritual, tan desperta en la raça llatina, segurament que s'hauria evitat l'ensopegada donada, posat que la reclamació per allò dit pel secretari de l'Interior, Ickes, —unes censures a dos ciutadans americans per haver acceptat condecoracions atorgades pel Govern de Berlín i criticar la política nacional-socialista respecte a l'assumpte mosaic— no mereixia, certament, el to i la forma expressats pel representant alemany. No hi havia motiu per a la gestió tal com ha estat realitzada.

Per un i altre extrem es planteja, amb una claredat meridiana, la postura de Nord-Amèrica contrària a la manera d'ésser d'Itàlia, el Japó i Alemanya, especialment. — Fabra.

EL PRESIDENT ROOSEVELT ESTA DECIDIT A DONAR UNA PODEROSA AVIACIO ALS ESTATS UNITS

Washington, 28. — Encara que el President Roosevelt hagi indicat als representants de la premsa que no ha decidit encara el nombre d'avions que demanarà al Congrés que concedeixi a l'Exèrcit i a la Marina, segons certs rumors aquest nombre pujarà a 2.000 aproximadament. — Fabra.

* * *

Washington, 28.—El President Roosevelt ha anunciat que l'Associació Federal d'Aeronàutica va a prendre immediatament les disposicions corresponents per a la instrucció de 20.000 pilots per any. Aquests seran reclutats entre els alumnes de les escoles i de les Universitats. A títol d'assaig, l'Associació Federal de la Joventut va a dedicar-se a la preparació de 300 pilots durant l'any escolar en curs.

El President Roosevelt ha declarat que el pressupost del 1940 haurà de contenir un crèdit de nou milions de dòlars per a la formació de 20.000 pilots. El President ha precisat que els millors pilots podran seguir cursos de perfeccionament i entrar en les reserves de l'Exèrcit i de la Marina. —Fabra.

La influència anti-jueva nazi als Estats Units

Nova York, 28. — Segons un informe del "American Jewish Congress", la propaganda dels nazis als Estats Units d'ençà de la pujada de Hitler al Poder, ha provocat un augment constant de la postergació dels jueus als càrrecs. L'informe indica, en síntesi, que de 90 agències de collocacions d'importància, 16 són netament antijueves. Solament a la ciutat de Nova York, el 31 per 100 de la joventut israelita està en atur forçós, o sigui 115.000 persones. — Fabra.

EL NOU GOVERN XILE LIQUIDA ELS FUNCIONARIS FEIXISTES

Generals i diplomàtics a retir

Santiago de Xile, 28. — Un dels primers actes del nou Govern de Front Popular, ha estat la retirada forçosa de vuit generals i la destitució de les tres quartes parts del cos diplomàtic, per tractar-se d'elements políticament sospitosos de servir el feixisme.—A. E.

Ha estat assassinat a Trieste un agent consular americà

Roma, 28. — L'agent consular de Bolívia, Costa Rica, Equador i Nicaragua, senyor Morpurgo, ha estat assassinat per uns desconeguts a Trieste. El mort pertanyia a una destacada família triestina d'origen israelita. — Fabra.

Un descobriment sobre les activitats nazis al Brasil

Río de Janeiro, 28. — Al poble de Santa Cruz la policia ha detingut Frederic Trios, en poder del qual s'han trobat documents compromesedors procedents d'Alemanya.

En ells els dirigents del partit nacional-socialista alemany donaven instruccions secretes al detingut.—Fabra.

La mort de Vandervelde

Una declaració de Mr. Attlee

Londres, 28. — En conèixer la mort de Vandervelde, el cap del partit laborista, Attlee, ha fet la declaració següent: "Durant la Gran Guerra Vandervelde prestà els més grans serveis al seu país. Després de la guerra, Vandervelde fou una de les principals figures en tots els Consells de la Internacional Obrera Socialista. La seva gran experiència i els seus sensats consells ens marcaran sempre. La seva mort ha produït una gran tristor en totes les organitzacions socialistes del món." — A. E.

L'homenatge del Senat belga

Bruselles, 28. — En la sessió del Senat, el seu president, Moyersoen, ha pronunciat un discurs elogiant la figura de Vandervelde que durant cinquanta anys participà en la vida política del seu país. Ha recordat que Vandervelde era un home d'acció i que en nom de Bèlgica havia signat el Tractat de Versalles. El primer ministre, i el senyor Vinck, en nom de l'esquerra del Senat, s'han associat a l'homenatge. — A. E.

El condol del secretari general de la Societat de les Nacions

Ginebra, 28. — El secretari general de la S. de N., senyor Avenol, ha dirigit al primer ministre belga, senyor Spaak, un telegrama expressant-li el seu sentiment per la mort de Vandervelde, que havia consagrat una part de les seves forces a la S. de N. —A. E.

La Premsa alemanya

Zuric, 28. — La premsa alemanya s'ocupa de la mort de Vandervelde. El "Deutsche Algemeine Zeitung" diu que la mort de Vandervelde contribuirà a disminuir l'oposició contra la política de Spaak.

El "Lokal Anzeiger" diu que "les doctrines polítiques de Vandervelde han tingut una gran influència en la política del seu país durant quaranta anys.—A. E.

M. CACHIN DEMANA QUE FRANÇA RENUNCII A LA NO INTERVENCIO

M. BONNET LI CONTESTARA A PRIMERS D'ANY

París, 28. — Durant la discussió haguda sobre el pressupost d'Assumptes Exteriors, el senador comunista senyor Cachin ha formulat algunes preguntes al senyor Bonnet, relacionades amb el conflicte espanyol.

El senyor Cachin ha demanat que França renunciï a aplicar l'acord de no intervenció davant la flagrant i repetida violació d'aquest per Itàlia i Alemanya.

El senyor Bonnet declara que contestarà el senyor Cachin en el debat general que ha d'entaular-se en el Senat sobre política exterior a principis d'any. — Fabra.

DARRERA HORA

La qüestió de les concentracions italianes prop de Djibuti

L'opinió francesa no accepta els desmentiments oficiosos del Govern

Mussolini hauria ordenat la mobilització individual i prepara la de l'esquadra

París, 28. — S'ha publicat un comunicat oficiós en el qual es protesta contra la difusió de noticies "tendencioses" relatives al viatge del president del Consell a Tunis. Aquest viatge no té pas un caràcterr de demostració naval que pugui provocar una accentuació del conflicte italià.

Per altra part — diu el comunicat — "cap informació autoritzada no permet confirmar els rumors relatius a grans concentracions de tropes italianes prop de Djibuti".

"Als cercles diplomàtics — afegeix — s'ignora si el senyor Chamberlain té la intenció de visitar París abans d'anar a Roma."

La nota oficiosa lamenta que "en les circumstàncies actuals es presentin noticies que són publicades per la Premsa sense que siguin verificades i es comprovi prèviament llur exactitud". Però ensemps que la publicació d'aquesta nota oficiosa s'anuncia que un vaixell de guerra francès ha estat enviat a Djibuti.

Per altra part, els diaris, àdhuc els oficiosos, segueixen publicant noticies relatives a les concentracions de tropes italianes prop de Djibuti. La Premsa d'oposició assenyala que la nota oficiosa parla de "grans concentracions", però no desmenteix pas una concentració de tropes que no sigui gran.

La mateixa Premsa d'oposició recorda que quan la qüestió de Txecoslovàquia es van declarar tendencioses i falses notícies que eren certes.

A "Le Populaire", Brossolette diu que no es pot creure en els desmentiments oficiosos, i sostè que el dia 17 el ministre d'Afers Estrangers, Bonnet, ja coneixia el text de la denúncia del Conveni del 1935 lliurat per Itàlia, i en el seu discurs de la Cambra no féu cap allusió a aquest document, afirmant que el Govern italià no es declarava responsable de les reivindicacions fetes a la Cambra.

"Le Populaire" escriu que "Itàlia s'ha compromès contra França en una gran partida els objectius principals de la qual són Espanya i Tunis. Per arribar a les seves finalitats no es pot excloure que recorri a l'amenaça armada". "Es un perill—afegeix "Le Populaire"—contra el qual s'han de prendre posicions. El veritable perill està en la imposició d'una conciliació a benefici d'Alemanya i d'Itàlia."

En l'oficiós "Excelsior" s'assegura que "Mussolini es fa grans illusions si creu que el senyor Chamberlain pot tscollar favorablement les pretensions del Govern de Roma. El senyor Chamberlain fap molt bé que Itàlia practica el xantatge de demanar més per obtenir menys".

A "L'Epoque" el senyor Kerillis diu que Alemanya aconsella Itàlia que demani molt més.

La senyora Tabouis escriu que Mussolini està convençut que Londres és favorable a les reivindicacions italianes. Alemanya ajudarà Itàlia, especialment en matèries primes, però solament durant tres mesos, perquè després Alemanya estarà compromesa amb altres fronts. Segons la senyora Tabouis, Mussolini ha ordenat una mobilització individual, cridant de 500 a 1.000 homes cada dia, i als dipòsits militars estan preparant la mobilització de l'esquadra. Aquests preparatius militars estaran complets el dia 31 de gener. Segons les mateixes informacions, Mussolini creu en la passivitat anglesa, i si Anglaterra no roman neutra, amenaçarà a aquesta amb la revolució als països àrabs.

Peri, a "L'Humanité", critica la nota oficiosa publicada pel Quai d'Orsay, i diu que la actitud del ministre d'Afers estrangers és "equívoca". Les noticies relatives a la concentració de tropes italianes a la frontera de la Somàlia francesa la publiquen tots els diaris anglesos, a pesar d'haver-les desmentides. "Es oportú recordar un cop més—diu el diari—que el desmentiment del senyor Bonnet no és suficient. El desmentiment d'ahir ha estat desmentit a la vegada per totes les informacions de Londres i d'Egipte.". "Mussolini—afirma Peri—vol collocar el senyor Chamberlain davant el fet consumat."—A. E.

França tramet dos vaixells de guerra a Djibuti

París, 28. — Dos vaixells de la Marina de guerra francesa, un contratorpediner i l'avís "D'Herville" han estat enviats a Djibuti, amb mil soldats d'infanteria. A Djibuti continuen les manifestacions indígenes favorables a França. — A. E.

Itàlia es prepara per contestar França amb un nou Agadir

Logano, 28. — Mussolini i Ciano examinen actualment la nota francesa contestant la denúncia italiana dels acords de 1935. No ha estat adoptada cap decisió oficial. Als cercles feixistes es diu, no obstant, que aquesta decisió es prendrà molt aviat i es fan illusions a un nou Agadir.

La premsa continua els seus atacs i polèmiques contra França i protesta contra les estranyes pressions franceses sobre Chamberlain per a modificar l'actitud anglesa respecte a les reivindicacions italianes".

"Il Popolo di Roma" escriu que no es pot tolerar que "el senyor Chamberlain arribi a Roma amb les mans lligades per la intervenció de França". Els diaris seguelxen acusant França de "provocadora". La tramesa d'un vaixell de guerra a Djibuti es considera com "una demostració que pot agreujar més la situació, ja molt lliant".

Els diaris extremistes que seguelxen la tendència de Ciano, com "Regime Fascista", intensifiquen els seus insults i diuen que "França es troba en un període de covardia collectiva". — A. E.

El capità anglès Maas explica la intervenció italiana en l'ofensiva facciosa

Londres, 28. — El diari liberal "Manchester Guardian" publica un article del capi a Alexandre Maas, el qual parla de la intervenció de les tropes italianes en l'ofensiva franquista i de la presència, confessada ara, de quatre divisions. De manera que ja es pot parlar ja d'un ajut italià a Franco, sinó que s'ha de parlar d'una guerra de Mussolini contra l'Espanya democràtica amb l'ajut de Franco".

Pel que es refereix a les passades operacions a l'Ebre, el capità Maas remarca que "els italians hagueren de lluitar quatre mesos per a reconquistar la banda dreta del riu. Aquests combats han demostrat clarament que la infanteria italiana, tan ben armada i tan ben instruïda, no arriba pas a valer el que la infanteria republicana. Solament l'enorme superioritat dels italians des del punt de vista tècnic, en aviació, en tancs i en artilleria, obligà els republicans a retirar-se. Aquests són els principals elements que formen les forces de Franco".

El capità Maas diu que després de l'ofensiva de març foren enviats 500 avions, però, cosa encara més important, els aviadors italians surten diàriament de Sardenya i àdhuc de Roma per tal de bombardejar Espanya, i després, fent escala a Mallorca es retiren a Itàlia".

La tornada a Itàlia fa alguns mesos dels 10.000 soldats invàlids no ha disminuït la importància de les quatre divisions que queden a Espanya. Durant les darreres setmanes els efectius d'aquestes divisions han estat reforçats fins a 12.000 homes cada divisió, amb noves tropes arribades d'Itàlia. En la nova ofensiva, l'Estat Major italià disposa d'una cinquena divisió anomenada "9 de Maig". I la millor divisió de Franco és la de "Navarra", reforçada amb dues brigades italianes i sota romandament italià. — A. E.

L'obra de l'espionatge nazi

Alemanya prepara ja noves guerres civils a Europa

París, 28. — La Premsa dretista cada dia s'adona d'alguna cosa que no havia volgut veure en dos anys i mig de guerra a Espanya. "L'Intransigeant" aquesta tarda publica un reportatge del senyor Dumeray en el qual es parla de la guerra civil que Alemanya organitza a tots els països en els quals vol imposar el seu predomini. El reportatge parla d'un misteriós baró S... el qual anà a Rússia per tal d'organitzar l'espionatge. Resultà ferit mentre passava la frontera de la Manxúria i fou guarit pels japonesos. "L'any 1935 anà a Abissínia. L'any següent treballà a Espanya. Quan tornà a Alemanya fou assassinat per l'esquena per un desconegut perquè sabia massa coses." Aquest periòdic reprodueix la conversa del seu redactor amb una altra personalitat del servei d'espionatge i de provocació alemany. L'esmentada personalitat, del partit nazi, ha declarat: "Farem de Romania una nova Espanya". Després de parlar de les dificultats d'aquesta empresa, la personalitat nazi insinua el següent: "No es tracta d'organitzar una invasió de Besaràbia. Es fa com a Espanya. Es poden controlar mines sense ocupar els països. La declaració de guerra és un mètode passat de moda. El mètode modern consisteix a inocular en un país la febre de la guerra civil." — A. E.

Les pretensions italianes

(Ve de la primera pàgina)

existeix, i, com diu avui "L'Ordre", aquesta amenaça no pot ésser ni desconeguda ni negligida. Sembla que l'actitud d'Itàlia és deguda principalment a la promptença que li hauria fet Alemanya de recolzar les seves reivindicacions. El Reich estaria disposat, en efecte, segons escriu Mme. Tabouis a "L'Oeuvre", a plantejar les seves reivindicacions colonials a França i a Anglaterra en el cas que Roma no obtingués satisfacció, per tal de provocar així una discussió general sobre l'afer de les colònies i oferir l'arbitratge a Anglaterra. D'altra banda, Mussolini, després d'haver estudiat les possibilitats militars d'Anglaterra, estaria convençut que aquesta no es llançaria mai a una guerra pel nord d'Africa.

Per això estaria tranquil el dictador italià respecte a l'ajut que la Gran Bretanya podria portar a França, i en carta, que potser ja està jugant, de sublevar contra Anglaterra els pobles de l'Islam.

També el corresponsal a Londres de "La Figaro" recull la impressió que domina als medis anglesos que el Reich recolzaria sense reserves les aspiracions italianes a la Mediterrània i a la Somàlia. Es creu, per conseqüent, a la capital anglesa, que l'anunciat viatge del mariscal Goering a Roma tindria per objecte elaborar una política comuna italo-alemanya.

No obstant, els alemanys haurien promès llur concurs als italians amb la condició que les activitats de Roma no destorbessin els projectes que els dirigents de Berlín volen realitzar molt aviat. "Es confirma, doncs — afegeix el corresponsal aludit —, que la tensió a la Mediterrània pot esdevenir molt perillosa per a la pau europea si aquest estat de tensió coincideix amb una nova acció d'Alemanya a l'Europa oriental. Això permetria als italians de realitzar llurs aspiracions més audacioses pel mitjà del "xantatge de la guerra".

Es per aquest motiu que Chamberlain, lluny de suspendre el seu viatge a Roma, està decidit més que mai a anar-hi sobretot — diu Mme. Tabouis —, per obtenir de Mussolini la retirada de soldats italians a Espanya i acabar amb la guerra del nostre país. De tota manera, és difícil parlar per endavant del que passarà en aquest viatge, car — afegeix Mme. Tabouis — és difícil també de predir d'ací al 10 de gener el que passarà a Itàlia.

UNA INSINUACIO DE MME. TABOUIS

París, 28. — La senyora Tabouis, a propòsit del viatge de Chamberlain a Roma, escriu:

"El senyor Chamberlain, junt amb el senyor Wilson, prepara el seu famós viatge a Roma. El primer ministre opina que la finalitat principal del seu viatge serà la d'obtenir de Mussolini la retirada dels soldats italians a Espanya, i en canvi permetria a Mussolini una mediació dels quatre. Per altra part, a Londres estan persuadits que és molt difícil preparar el viatge del senyor Chamberlain prèviament, perquè és molt difícil preveure el que passarà a Itàlia des d'avui fins al 10 de gener." — A. E.

FRANÇA I ANGLATERRA JA ESTAN D'ACORD SOBRE L'ENTREVISTA DE ROMA

Londres, 28. — Amb referència a certes informacions publicades per la premsa francesa, segons les quals els senyors Chamberlain i Halifax es detindrien a París abans d'anar a Roma, el "Daily Telegraph" afirma saber aquest matí, que els ministres britànics aniran directament a la capital italiana. Afegeix el dit periòdic que les qüestions que s'han de tractar a Roma han estat elucidades ja entre Londres i París, per mitjà de consultes ordinàries. — Fabra.

EL GOVERN DE LONDRES VOL SABER LA SITUACIO A LA SOMALIA ANGLESA

Londres, 28. — El "Daily Express" diu saber que el Govern ha demanat a tots els seus agents diplomàtics que li comuniquin urgentment tots els informes que tinguin relacionats amb la situació real a la Somàlia.

"Creiem saber — afegeix el dit periòdic — que lord Halifax, en cas necessari, no deixarà de fer saber de la manera més categòrica que el Govern anglès està totalment al costat de França en la qüestió de la Somàlia francesa. — Fabra.

Els Pressupostos francesos al Senat

"L'impost del 2 per cent serà molt més suportable que les conseqüencies de la desvalorització"

diu M. Paul Reynaud

París, 28. — El Senat ha abordat aquest matí la discussió general del projecte de pressupost.

El ponent senyor Abel Gardey ha pronunciat l'informe general sobre el projecte, i ha declarat que els ingressos semblen haver estat calculats amb prudència. Assenyala amb satisfacció que les despeses pressupostàries han estat evaluade sincerament, i que només pugen 3.500 milions de francs, les despeses extrapressupostàries reintegrades al pressupost general. El senyor Gardey posa de relleu que el pressupost es presenta amb un superàvit de 87 milions de francs. Després d'indicar que 25.000 milions de francs es destinen a les necessitats de la defensa nacional, el ponnet es felicita per la conversió del deute exterior ferroviari, anunciat ahir pel senyor Reynaud, així com per la repatriació de capitals, i expressa el convencinment que aquest moviment de ressorgiment augmentara més encara.

A continuació fa ús de la paraula el ministre de Finances, senyor Paul Reynaud, el qual fa un balanç detallat de la situació econòmica i financera del país. Demostra que el tren de vida del país és massa elevat, perquè s'ha volgut creure que "tot s'arranjaria sense esforç". Demostra que França ha augmentat el seu deute en 18.000 milions de francs anuals, i insisteix sobre la constant disminució que experimenta l'stock or del Banc de França. Les reserves de divises, que l'any 1937 pujaven 220.000 milions, ha baixat a 80.000 milions en novembre darrer. Per a fer que els capitals tornessin al país, calia elegir entre dos camins: la llibertat monetària i les mesures coercitives. El Govern es decidí per la primera.

El senyor Reynaud afirma a continuació que el problema del control de canvis seria d'impossible resolució en un parlament democràtic. Després diu que el Govern es dedicà en primer lloc a disminuir les necessitats de l'Estat i de les collectivitats. Immediatament després el Govern cercà la manera d'augmentar els ingressos.

El senyor Reynaud acaba dient que l'impost del 2 per 100 sobre els ingressos professionals serà molt suportable per tots els contribuents, i que en qualsevol cas serà molt més suportable que les conseqüències d'una nova desvalorització de la moneda.

Després d'estendre's en consideracions sobre les mesures preses per a restablir el vigor de l'economia nacional, i especialment les relatives a l'adaptació de la legislació de treball, el ministre afirma que França trobarà la seva salvació en el patriotisme dels seus fills, i demana al Senat que reforci l'autoritat del Govern amb un vot unànime de confiança.

Al migdia s'aixeca la sessió.—Fabra.

El 2 de novembre Mr. Chamberlain declarava als Comuns que els 10.000 legionaris retirats per Mussolini corresponien a la meitat de les tropes d'infanteria que combaten a Espanya sota els colors de la Itàlia feixista.

Ara que "La Tribuna", de Roma, declara que al front del Segre lluiten quatre divisions italianes (nel cap baix, vint-i-cinc mil homes), Mr. Chamberlain haurà de reconèixer que el 2 de novembre almenys estava mal informat.

Bé és veritat que en aquella data la Cambra va rebre amb grans riallas la declaració de Mr. Chamberlain.

A L'EUROPA ORIENTAL

Nadal tràgic a l'Eslovàquia hongaresa

L'himne eslovac és contestat a trets pels gendarmes magyars

Bratislava, 28. — L'emissora oficial eslovaca ha emès la següent informació sobre els incidents que es van registrar el dissabte al vespre i el diumenge al matí a Surany, prop de Nowe Zamky (territori ocupat actualment per Hongria).

"Els nostres germans eslovacs de Surany van cantar, després de la missa de migja nit, l'himne nacional eslovac, quan els gendarmes hongaresos començaren a tirar trets al aire, i tot seguit a copejar brutalment els concorrents amb les culates, causant nombrosos ferits. Un eslovac va resultar greument ferit al cap per un cop de baioneta.

El diumenge al matí, després de la missa, els elements magiaròfils es van congregar davant l'església i digueren en to provocatiu als eslovacs:

— Canteu l'himne eslovac, ara que som aci.

Així que els eslovacs contestaren, efectivament, cantant l'himne nacional eslovac, els provocadors desaparegueren, però al cap de pocs moments sorgiren 14 gendarmes hongaresos que dispararen contra la multitud. Una noia de 17 anys fou tocada per una bala, al cor, i quedà morta al moment. Altres sis persones més resultaren ferides." — Fabra.

La dissolució del Partit Comunista a Txecoslovàquia

Praga, 28. — Des d'avui han deixat de pertànyer a la Cambra dels Diputats els 25 dels seus membres pertanyents al partit comunista, a conseqüència de la dissolució d'aquest partit.

La desaparició del partit comunista es deixarà sentir especialment en l'Ajuntament d'aquesta capital, on constituïa la majoria. — Fabra.

UNA CRIDA A LA SOCIETAT DE LES NACIONS CONTRA LES PERSECUCIONS ANTISEMITES A DANTZIC

Londres, 28. — Pel Comitè executiu del Congrés Jueu mundial ha estat transmès el següent telegrama als ministres d'Afers Estrangers de la Gran Bretanya, França i Suècia, com a membres del Comitè de la Societat de les Nacions per als assumptes de Danzic. Diu així el telegrama abans esmentat: "El Comitè Executiu del Congrés Jueu munudial us dirigeix, com a membres del Comitè dels Tres del Consell de la Societat de les Nacions, una crida urgent perquè prengueu les oportunes mesures encaminades a fer cedir les dures persecucions que pateixen els jueus de Danzic. El Govern de la Ciutat Lliure ha organitzat "pogroms", ha decretat la legislació racista i finalment ha obligat la població jueva a abandonar en massa el territori en breu termini, sense que fins ara la Societat de les Nacions, encarregada de garantir la Constitució i de la igualtat dels drets dels ciutadans hagi fet la menor gestió per a evitar-ho." — Fabra.